

Protokół

17. posiedzenia, III. sesyi, VIII. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 12. marca 1907.

Początek o godzinie 10 minut 40 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. Stanisław hr. Badeni.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Kazimierz Lubomirski, Stanisław Mycielski, Ks. Wiktor Mazikiewicz.

Obeenyh posłów 124.

Ze strony Rządu: e. k. Wiceprezydent Namiestnictwa Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół 15. posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, protokół 16-go posiedzenia złożony jest w biurze sejmowem do przejrzenia.

Sekretarz p. Lubomirski odczytuje spis petycyj wniesionych po dzień 12. marca 1907 roku, które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Wydziałowi krajowemu L. s.: 1996, 1997, 1999, 2003, 2016—2018, 2025, 2026, 2029, 2033, 2035, 2039.

Komisji szkolnej L. s.: 2000, 2002 2019—2024, 2027, 2028, 2030.

Komisji budżetowej L. s.: 2043.

Komisji petycyjnej L. s.: 1991, 1998.

Komisji administracyjnej L. s.: 1995, 2036.

Komisji gospodarstwa krajowego L. s.: 2001, 2038.

Komisji kolejowej L. s.: 2034.

Komisji bankowej L. s.: 1993.

Komisji solnej L. s.: 2037.

Komisji wodnej L. s.: 2041, 2042.

Komisji dla reformy wyborczej L. s.: 1994.

Po odczytaniu petycji L. s. 1995 gminy m. Gorlic w sprawie ordynacyi wyborczej powiatowej przemawia p. ks. Pastor, popierając tę petycję.

Sekretarz p. Lubomirski odczytuje spis dalszych petycji, które przydzielono oddzielnym komisjom, jak wyżej.

Po odczytaniu petycji L. s. 2039 redakcyi „Głosu rolniczego“ w Tarnowie o

podwyższenie subwencji przemawia p. Buynowski, popierając tę petycję.

Sekretarz p. Lubomirski odczytuje spis dalszych petycji, które przydzielono oddzielnym komisjom, jak wyżej.

Po odczytaniu petycji L. s. 2041 Wydziału powiatowego w Dąbrowie w sprawie obwałowania Wisły w powiecie dąbrowskim przemawia p. ks. Wilczkiewicz, popierając tę petycję.

Sekretarz p. Lubomirski odczytuje petycję L. s. 2042 Wydziału powiatowego w Dąbrowie w sprawie regulacji koryta Wisły.

Po odczytaniu tej petycji Marszałek udziela głosu zapisanemu do jej poparcia p. ks. Wilczkiewiczowi.

P. ks. Wilczkiewicz zrzeka się głosu.

Sekretarz p. Lubomirski odczytuje spis dalszych petycji, które przydzielono oddzielnym komisjom, jak wyżej.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie wniosku posła Kazimierza Lubomirskiego i tow. o obronę stanu posiadania w dziedzinie kolejowych taryf eksportowych na drzewo tarte.

Przemawia p. Kazimierz Lubomirski, uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji kolejowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Kuryłowicza w sprawie urządzenia poczekalni dla podróżnych na przestankach kolejowych w Besku i Dąbrowce.

Przemawia p. Kuryłowicz, uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji kolejowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Kramarczyka w sprawie zaprowadzenia przymusowej asekuracji od ognia.

Przemawia p. Kramarczyk, uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji administracyjnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. ks. Stojałowskiego w sprawie uwolnienia umów do kwoty 200 kor. od przymusu notaryalnego.

Przemawia p. ks. Stojałowski, uzasadniając swój wniosek a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji prawnej.

P. Buynowski prosi o głos dla sprostowania faktu.

Marszałek nie udziela głosu p. Buynowskiemu, zwracając jego uwagę, iż dyskusja przy motywowaniu wniosku w pierwszym czytaniu jest niedopuszczalna.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek p. ks. Stojałowskiego.

Następny punkt porządku dziennego, t. j. pierwsze czytanie wniosku p. Krempy o zmianę postanowień ustawowych co do kosztów utrzymania szkół ludowych — Marszałek z powodu nieobecności wnioskodawcy usuwa z porządku dziennego.

Następuje głosowanie nad wnioskiem komisji administracyjnej w przedmiocie reformy regulaminu obrad sejmowych.

Sprawozdawca p. Adam Jędrzejowicz odczytuje wniosek komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa Wydział krajowy, aby w ciągu bieżącej sesji wniósł projekt jedno-

tego odpowiednio zreformowanego regulaminu obrad sejmowych.

Marszałek poddaje najpierw pod głosowanie wniosek p. Oleśnickiego przejścia nad powyższym wnioskiem komisji do porządku dziennego.

Izba wniosek ten p. Oleśnickiego odrzuca, a następnie w oddzielnem głosowaniu uchwała wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji wodnej w przedmiocie budowy dróg wodnych.

W zastępstwie nieobecnego sprawozdawcy p. Leo uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego z 31. grudnia 1906 l. 130.918 o budowie dróg wodnych Sejm przyjmuje do wiadomości.

II. Sejm wzywa c. k. Rząd ponownie, ażeby w ciągu roku 1907 zarządził rozpoczęcie robót około budowy spławnego połączenia Wisły z Odrą na przestrzeni trasy, pod względem technicznym i administracyjnym zupełnie już do budowy przygotowanej.

III. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby bezzwłocznie zwołał istniejącą przy c. k. Ministerstwie handlu Radę przyboczną dla budowy dróg wodnych.

IV. Sejm przyznaje w rubr. IX. poz 6. wydatków funduszu krajowego na rok 1907 kwotę 7.362 K. tytułem 12¹/₂% datku kraju na oprocentowanie i umorzenie obligów, które mają być emitowane w roku 1907 przez państwo na budowę kanałów spławnych w Galicyi.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Kozłowski.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba przystępuje następnie do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski I-IV komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje :

Sprawozdanie komisji wodnej o przedłożeniu rządowem z dnia 26. lutego 1907, zawierającym projekt ustawy zmieniającej ustawę z dnia 18. września 1901 D. u. k. Nr. 103 przez włączenie regulacyi górnych biegów rzek i ich dopływów tudzież zabudowań potoków górskich.

Sprawozdawca p. Kazimierz Lubomirski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm uchwała następujący projekt ustawy.

U s t a w a

z dnia zmieniająca ustawę z dnia 18. września 1901, Dz. u. kr. Nr. 103, o regulacyi rzek wykonać się mającej w myśl §. 5. ustępu 1. ustawy z dnia 11. czerwca 1901, Dz. p. p. Nr. 66, w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem przez włączenie regulacyi górnych biegów rzek i ich dopływów, tudzież zabudowań potoków górskich.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacya niżej wymienionych górnych biegów rzek i ich dopływów, tudzież zabudowanie niżej wymienionych potoków górskich, które po myśli ustawy z dnia 11. czerwca 1901, Dz. p. p. Nr. 66, o budowie dróg wodnych i wykonaniu regulacyi rzek (§. 5. ust. 1.) mają szczególne znaczenie dla dróg wodnych mających się zbudować wedle §. 1. lit. d) tej ustawy w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, mają być wykonane na wspólny koszt państwa i kraju.

1. regulacja i zabudowanie dopływów górskich Soły wraz z budową zapór dla urządzenia zbiorników wody;
2. regulacja Skawy od Jordanowa do miejscowości Skawy i uzupełnienie potoków górskich w jej dorzeczu wraz z budową zapór dla urządzenia zbiorników wody;
3. regulacja Raby od Lubienia do Chabówki wraz z korekcyą i zabudowaniem dopływów górskich;
4. regulacja Białego Dunajca od nowego Targu do Zakopanego, Czarnego Dunajca od Nowego Targu do Kościelisk, Białki tatrzańskiej od ujścia do Dunajca do Jurgowa, Brzegów, tudzież korekcy i zabudowanie dopływów Dunajca wraz z budową zapór dla urządzenia zbiorników wody;
5. korekcy i zabudowanie dopływów Popradu;
6. uzupełnienie zabudowań potoków górskich w dorzeczu Biały wraz z regulacyą górnego biegu Biały od Grybowa do Izb;
7. regulacja Wisłoki od Żmigrodu do Rozstajnego;
8. regulacja Ropy od ujścia do Wisłoki aż do ujścia potoku Zdyni;
9. regulacja Wisłoki od Frysztaka do Haczowa wraz z zabudowaniem potoków Ryjak, Kosina i Lubatówka;
10. regulacja potoków Mleczi od ujścia do Wisłoka aż do połączenia obu potoków Mleczek;
11. regulacja Sanu od Liska do Rajskiego wraz z korekcyą i zabudowaniem potoków Olszanki, Osławy, Stupnicy i Sanozka;
12. regulacja Wiaru od Niżankowic do ujścia potoku Łomny, tudzież regulacja potoku Wyrwy z dopływami;
13. regulacja Dniestru od Kornalowic do ujścia potoku Mszańca wraz z korekcyą i zabudowaniem potoków Jabłonki, Leniny, Mszańca, Bystrzycy, i Czerchawy;
14. regulacja Strwiąża od Biskowic do Ustrzyk dolnych, wraz z zabudowaniem potoku Łodynka i debry pod Chyrowem;
15. regulacja Stryja od Turki do Wysocka, wraz z zabudowaniem potoków Borynka i Brzyeczka, i budową zapór dla urządzenia zbiorników wody;
16. regulacja Oporu od ujścia Stryja aż do Tnehli wraz z korekcyą i zabudowaniem potoków górskich, tudzież budową zapór dla urządzenia zbiorników wody;
17. korekcy i zabudowanie potoku Witwicy w dorzeczu Świcy;
18. zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Łomnicy;
19. zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Bystrzycy Sołotwińskiej i Nadwórniańskiej;
20. budowle w górnym biegu rzeki Pełtwi i jej dopływów w obrębie stołecznego miasta kraju, Lwowa.

Przy powyżej wymienionych przedsiębiorstwach mają być odpowiednio zastosowane postanowienia ustawy z dnia 18. września 1901, Dz. u. kr. Nr. 103, z następującymi zmianami:

§. 2.

Postanowienie §. 14. ustawy z dnia 18. września 1901 Dz. u. kr. Nr. 103 zostaje uchylone.

§. 3.

Dla przeprowadzenia regulacyj, zabudowań i zapór w §. 1. wymienionych ułoży Namiestnictwo wspólnie z Wydziałem krajowym program generalny, który ma zawierać porządek wykonania, termin rozpoczęcia i czas trwania poszczególnych przedsiębiorstw, oraz postanowienie, które przedsiębiorstwa zaprojektować i wykonać ma Administracya Państwa, a które Wydział krajowy.

Program ten ma być poddany uchwale Komisji ustanowionej w myśl §. 8 ustawy z dnia 18. września 1901, Dz. u. kr. Nr. 103, a następnie przedłożony c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych do zatwierdzenia w porozumieniu z innymi interesowanymi Ministerstwami.

Sporządzone przez Wydział krajowy na podstawie generalnego programu projekty generalne i kosztorysy dla poszczególnych regulacji poddać należy po tymczasowem ich udzieleniu Namiestnictwu. uchwale wspomnianej Komisji, a następnie przesłać do zatwierdzenia Ministerstwu spraw wewnętrznych.

§. 4.

Koszta poszczególnych przedsięwzięć, wymienionych w §. 1, ustalone zostaną ostatecznie przez Administrację Państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym na podstawie projektów.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) Skarb Państwa datkiem 60% z zastrzeżeniem, że wydatek przypadający na czas po roku 1912 zostanie w myśl §. 9 ustawy z dnia 11. czerwca 1901, Dz. p. p. Nr. 66, przyzwolony w drodze konstytucyjnej;

b) fundusz krajowy datkiem 40%.

§. 5.

W okresie do roku 1912 uiścić ma Państwo na częściowe pokrycie kosztów robót w §. 1 wyszczególnionych z kredytu przeznaczonego na regulacje rzek w myśl ustępu trzeciego §. 8 ustawy z 11. czerwca 1901, Dz. p. p. Nr. 66:

kwotę	4,500.000 K,
kraj zaś	3,000.000 K.

Te datki państwowe i krajowe wpłynąć mają do funduszu budowy utworzonego po myśli § 4 ustawy z dnia 18. września 1901, Dz. u. kr. Nr. 103, dla regulacji przepro-

wadzić się mających wspólnymi kosztami państwa i kraju.

§. 6.

Wydział krajowy zostaje upoważnionym do zaciągnięcia osobnej pożyczki umarzałnej na pokrycie datku kraju w §. 5. wyszczególnionego.

Pokrycie datków kraju na roboty mające się wykonać po roku 1912 winno być w drodze ustawodawstwa krajowego w czasie właściwym zapewnione.

§. 7.

Co do utrzymania robót wykonanych na przestrzeniach rzek, potokach górskich i zaporach wymienionych w §. 1. po upływie czasu budowy oznaczonego dla odnośnego przedsięwzięcia wydane będą osobne ustawy krajowe.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych, skarbu, handlu i rolnictwa.

Sprawozdawca czyta dalej:

II. Sejm wzywa c. k. Rząd:

a) ażeby jak najrychlej przeniósł sekcję c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich ze Sambora do Lwowa, przydzielając takową do Namiestnictwa i utworzył ekspozyturę tej sekcji w Krakowie dla wykonania zabudowań potoków w dorzeczu Wisły;

b) ażeby jak najrychlej powiększył personal galicyjskiej sekcji c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich o potrzebną ilość techników lasowych;

c) ażeby wzmocnił sekcję galicyjską c. k. oddziału leśno-technicznego specjalnie w tym celu wykształconymi inżynierami i utworzył osobne stypendya dla ukończonych słuchaczy inżynierii celem umożliwienia im uzupełnienia studyów w sekcji leśnej e.

k. akademii rolniczej w Wiedniu, podobnie jak dla inżynierów melioracyjnych;

d) aby projekty regulacyjno-techniczne regulacyi, zabudowania potoków i zapór wypracowywał w formie jednolitej, obejmującej części rzek ze sobą złączone i całość tworzące;

e) aby ewentualne rozporządzenie wykonawcze do tej ustawy w najkrótszym czasie w porozumieniu z Wydziałem krajowym wydał w takiej formie, aby roboty były prowadzone pod jednolitym zarządkiem razem z regulacją innych przestrzeni rzek.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Abrahamowicz.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca i prostuje omyłkę druku, a mianowicie w sprawozdaniu na stronie 4. w 13. wierszu od góry zamiast słów „w czasie powstania“ mają być słowa „uważa powstanie“, zaś we wniosku II. e) komisji. po słowach „aby roboty“ wstawić należy słowa „o ile nie będą oddane Wydziałowi krajowemu“.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

§. 1.

Regulacya niżej wymienionych górnych biegów rzek i ich dopływów, tudzież zabudowanie niżej wymienionych potoków górskich, które po myśli ustawy z dnia 11. czerwca 1901, Dz. p. p. Nr. 66, o budowie dróg wodnych i wykonaniu regulacyi rzek (§. 5. ust. 1.) mają szczególne znaczenie dla dróg wodnych mających się zbudować wedle §. 1. lit. d) tej ustawy w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, mają być wykonane na wspólny koszt państwa i kraju:

1. regulacya i zabudowanie dopływów górskich Soły wraz z budową zapór dla urządzenia zbiorników wody;

2. regulacya Skawy od Jordanowa do miejscowości Skawy i uzupełnienie potoków górskich w jej dorzeczu wraz z budową zapór dla urządzenia zbiorników wody;

3. regulacya Raby od Lubienia do Chabówki wraz z korekcyą i zabudowaniem dopływów górskich;

4. regulacya Białego Dunajca od Nowego Targu do Zakopanego, Czarnego Dunajca od Nowego Targu do Kościelisk, Białki tatrzańskiej od ujścia do Dunajca do Jurkowa, Brzegów, tudzież korekcy a i zabudowanie dopływów Dunajca wraz z budową zapór dla urządzenia zbiorników wody;

5. korekcy a i zabudowanie dopływów Popradu;

6. uzupełnienie zabudowań potoków górskich w dorzeczu Biały wraz z regulacją górnego biegu Biały od Grybowa do Izb;

7. regulacya Wisłoki od Żmigrodu do Rozstajnego;

8. regulacya Ropy od ujścia do Wisłoki aż do ujścia potoku Zdyni;

9. regulacya Wisłoka od Frysztaka do Haczowa wraz z zabudowaniem potoków Ryjak, Kosina i Lubatówka;

10. regulacya potoków Mleccki od ujścia do Wisłoka aż do połączenia obu potoków Mleczek;

11. regulacya Sanu od Liska do Rajskiego wraz z korekcyą i zabudowaniem potoków: Olszanki, Osławy, Stupnicy i Sanozca;

12. regulacya Wiaru od Nizankowie do ujścia potoku Łomny, tudzież regulacya potoku Wyrwy z dopływami;

13. regulacya Dniestru od Kornalowie do ujścia potoku Mszańca wraz z korekcyą i zabudowaniem potoków Jabłonki, Leniny, Mszańca, Bystrzycy i Czerchawy;

14. regulacya Strwiąża od Biskowie do Ustrzyk dolnych, wraz z zabudowaniem potoku Łodynka i debry pod Chyrowem;

15. regulacya Stryja od Turki do Wysocka, wraz z zabudowaniem potoków Boryńka i Brzyczka i budową zapór dla urządzenia zbiorników wody;

16. regulacya Oporu od ujścia do Stryja aż do Tuchli wraz z korekcyą i zabudowaniem potoków górskich, tudzież budową zapór dla urządzenia zbiorników wody;

17. korekcy a i zabudowanie potoku Witwicy w dorzeczu Świcy;

18. zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Łomuicy;

19. zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Bystrzycy Sołotwińskiej i Nadwórniańskiej;

20. budowle w górnym biegu rzeki Pełtwi i jej dopływów w obrębie stołecznego miasta kraju, Lwowa.

Przy powyżej wymienionych przedsiębiorstwach mają być odpowiednio zastosowane postanowienia ustawy z dnia 18. września 1901, Dz. u. kr. Nr. 103, z następującymi zmianami:

Przemawia p. Szwed i stawia poprawkę, aby w §. 1 w ustępie 1 po słowach „dopływów górskich Soły wraz“ dodać słowa „z potokiem Pewel mała i“.

Izba poprawkę powyższą p. Szweda popiera.

Przemawia p. Kolischer.

Przemawia p. ks. Pastor.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała §. 1 zgodnie z wnioskiem komisji, a następnie w oddzielnem głosowaniu odrzuca poprawkę p. Szweda, którą Marszałek odczytuje.

Sprawozdawca czyta:

§. 2.

Postanowienie §. 14 ustawy z dnia 18. września 1901 Dz. u. kr. Nr. 103 zostaje uchylone.

Izba bez rozprawy uchwała §. 2. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 3.

Dla przeprowadzenia regulacyj, zabudowań i zapór w §. 1 wymienionych ułoży Namiestnictwo wspólnie z Wydziałem krajowym program generalny, który ma zawierać porządek wykonania, termin rozpoczęcia i czas trwania poszczególnych przedsiębiorstw, oraz postanowienie, które przedsiębiorstwa zaprojektować i wykonać ma Administracya Państwa, a które Wydział krajowy.

Program ten ma być poddany uchwale Komisji ustanowionej w myśl §. 8 ustawy z dnia 18. września 1901, Dz. u. kr. Nr. 103, a następnie przedłożony e. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych do zatwierdzenia w porozumieniu z innymi interesowanymi Ministerstwami.

Sporządzone przez Wydział krajowy na podstawie generalnego programu projekty generalne i kosztorysy dla poszczególnych regulacji poddać należy po tymczasowem ich udzieleniu Namiestnictwu, uchwale wspomnianej komisji, a następnie przesłać do zatwierdzenia Ministerstwu spraw wewnętrznych.

Izba bez rozprawy uchwała §. 3 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 4.

Koszta poszczególnych przedsiębiorstw wymienionych w §. 1 ustalone zostaną ostatecznie przez Administracyę Państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym na podstawie projektów.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić;

a) Skarb Państwa datkiem 60% z zastrzeżeniem, że wydatek przypadający na czas po roku 1912 zostanie w myśl §. 9

ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 66 przyzwolony w drodze konstytucyjnej;

b) fundusz krajowy datkiem 40%.

Izba bez rozprawy uchwała §. 4. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 5.

W okresie do roku 1912 uścić ma Państwo na częściowe pokrycie kosztów robót w §. 1. wyszczególnionych z kredytu przeznaczanego na regulacye rzek w myśl ustępu trzeciego §. 8. ustawy z 11. czerwca 1901, Dz. p. p. Nr. 66: kwotę 4,500.000 K. kraj zaś 3,000.000 K.

Te datki państwowe i krajowe wpływają mają do funduszu budowy utworzonego po myśli §. 4. ustawy z dnia 18. września 1901. Dz. ust. kraj. Nr. 103, dla regulacyi przeprowadzić się mających wspólnymi kosztami państwa i kraju.

Izba bez rozprawy uchwała §. 5. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 6.

Wydział krajowy zostaje upoważnionym do zaciągnięcia osobnej pożyczki umarzałnej na pokrycie datku kraju w §. 5. wyszczególnionego.

Pokrycie datków kraju na roboty mające się wykonać po roku 1912 winno być w drodze ustawodawstwa krajowego w czasie właściwym zapewnione.

Izba bez rozprawy uchwała §. 6. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 7.

Co do utrzymania robót wykonanych na przestrzeniach rzek, potokach górskich

i zaporach wymienionych w §. 1. po upływie czasu budowy oznaczonego dla odnośnego przedsiębiorstwa wydane będą osobne ustawy krajowe.

Izba bez rozprawy uchwała §. 7. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych, skarbu, handlu i rolnictwa.

Izba bez rozprawy uchwała §. 8. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta tytuł i wstęp.

U s t a w a

z dnia zmieniająca ustawę z dnia 18. września 1901, Dz. ust. kraj. Nr. 103, o regulacyi rzek wykonać się mającej w myśl §. 5. ustępu 1. ustawy z dnia 11. czerwca 1901, Dz. p. p. Nr. 66, w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem przez włączenie regulacyi górnych biegów rzek i ich dopływów, tudzież zabudowań potoków górskich.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Izba bez rozprawy uchwała tytuł i wstęp ustawy zgodnie z wnioskiem komisji.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Sprawozdawca czyta:

II. Sejm wzywa e. k. Rząd:

a) ażeby jak najrychlej przeniósł sekcję e. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich ze Sambora do Lwowa, przydzielając takową do Namiestnictwa i utworzył ekspozyturę tej sekcji

w Krakowie dla wykonania zabudowań potoków w dorzeczu Wisły;

b) ażeby jak najrychlej powiększył personal galicyjskiej sekcji c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich o potrzebną ilość techników lasowych;

c) ażeby wzmocnił sekcję galicyjską c. k. oddziału leśno-technicznego specjalnie w tym celu wykształconymi inżynierami i utworzył osobne stypendya dla ukończonych słuchaczy inżynierii celem umożliwienia im uzupełnienia studyów w sekcji leśnej c. k. akademii rolniczej w Wiedniu, podobnie jak dla inżynierów melioracyjnych;

d) aby projekty regulacyjno-techniczne regulacji, zabudowania potoków i zapór wypracowywał w formie jednolitej, obejmującej części rzek ze sobą złączone i całość tworzące;

e) aby ewentualne rozporządzenie wykonawcze do tej ustawy w najkrótszym czasie w porozumieniu z Wydziałem krajowym wydał w takiej formie, aby roboty, o ile nie będą oddane Wydziałowi krajowemu, były prowadzone pod jednolitym zarządkiem razem z regulacją innych przestrzeni rzek.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek II. zgodnie z wnioskiem komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji drogowej o projekcie ustawy o policyi drogowej.

Sprawozdawca p. Wiśniewski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy o policyi drogowej na drogach publicznych:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim

z wyjątkiem miast Lwowa i Krakowa o policyi drogowej na drogach publicznych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim postanawiam, co następuje:

I. Przepisy dla zapobieżenia uszkodzeniom drogi.

Postanowienia ogólne.

§. 1.

Wszelkie z umysłu lub z braku należytej ostrożności wyrządzone uszkodzenie drogi samej albo jej przynależności (§. 74.), jeśli nie podpada pod ogólne prawo karne, będzie uważane jako przekroczenie policyi drogowej i karane podług przepisów tej ustawy.

Włóczenie po drodze.

§. 2.

Nie wolno włóczyć po drodze przedmiotów, pokład drogowy wyrrywających (narzędzi lub maszyn rolniczych, tramów, pni, kłoców i t. p.).

Dojazd do drogi.

§. 3.

Z reguły nie wolno przejeżdżać przez rowy i szkarpy drogowe wozami gospodarczymi lub narzędziami rolniczemi, ani w tym celu skopywać burty (pobocza) albo szkarpy, lub zapełniać rowy jakimkolwiek materiałem.

W miejscach, w których do drogi publicznej wpada inna droga publiczna, droga prywatna lub dojazd z pól albo od zabudowań, rów drogowy ma być wybrukowany lub nad nim mostek względnie przepust zbudowany.

Bruk lub mostek względnie przepust ma być zbudowany według wskazówek zarządu drogi odnośnej.

W wyjątkowych razach, za zgodą zarządu drogi odnośnej, można pominąć budowę mostku względnie przepustu lub brukowanego przejazdu, jeśli prawidłowy odpływ wody da się w inny sposób zabezpieczyć.

Budowa i utrzymanie mostku względnie przepustu lub bruku należy do tego, kto do utrzymania drogi prywatnej jest obowiązany, względnie do właściciela odnośnego gruntu lub budynku.

Przy zetknięciu się dróg publicznych należy budowa i utrzymanie mostku względnie przepustu lub bruku do zarządu tej drogi, w której kierunku mostek względnie przepust lub bruk jest położony.

§. 4.

Najbliższa przestrzeń nieszutrowanej drogi publicznej, wpadającej do innej szutrowanej drogi publicznej, ma być wybrukowana lub żwirem wysypana na długości co najmniej 25 metrów od zetknięcia się obu dróg.

Obowiązek brukowania względnie szutrowania drogi dojazdowej ciąży na utrzymującym drogę pomienioną.

Tratowanie rowów.

§. 5.

Nie wolno tratować rowów lub szkarp drogowych podczas uprawy roli.

Pasanie lub pędzenie bydła.

§. 6.

Wzbronionem jest paść lub pędzić bydło po szkarpach i rowach drogowych.

Trawy do drogi należącej nie wolno nikomu samowolnie kosić i wogóle sobie przywłaszczać.

Zanieczyszczanie drogi.

§. 7.

Zabronionem jest wyrzucać na drogę śmiecie, gruzu, zdechłe zwierzęta lub sa-

mowolnie składać na niej drzewo, kłocę, kamień, cegły, ziemię, piasek, beczki, towary i inne przedmioty, wylewać nieczystości, wprowadzać do drogi odpływy ze stajen, gnojowisk, dołów kloacznych, browarów, gorzelń, fabryk, kopalń i innych urządzeń, zatykać kanały i przepusty drogowe.

Również nie wolno zanieczyszczać założonych kosztem funduszu drogowego rowów odpływowych, ani też samowolnie wstrzymywać lub zmieniać kierunku odpływającej nimi wody.

Na zmianę odpływu wody lub składowanie na drodze n. p. materiału budowlanego jest koniecznem w każdym wypadku zezwolenie zarządu drogi odnośnej.

Budowle na drodze.

§. 8.

Budowle i urządzenia na drodze względnie nad nią lub pod nią, jak n. p. kanały, rowy, rury do przeprowadzenia wody, ropy lub gazu, mosty, przepusty, słupy, druty, przewody i t. p., projektowane do celów innych, aniżeli tych, które wymienia ustawa z dnia 23. stycznia 1891 Dz. u. kr. Nr. 20., mogą być wykonane tylko wtedy, jeśli na podstawie prośby zaopatrzonej w dokładny plan zezwoli na to zarząd drogi odnośnej.

Budowle przy drogach.

§. 9.

Odległość budynku od drogi państwowej, krajowej, powiatowej, gminnej I. klasy lub od publicznego dojazdu kolejowego ma wynosić przynajmniej trzy metry, a od drogi gminnej II. klasy przynajmniej dwa metry.

Odległość wszelkiego rodzaju ogrodzeń od powyższych dróg ma wynosić najmniej 60 centymetrów.

Wyjątek stanowią drogi, posiadające ustalone linie regulacyjne.

Jednak bez względu na wyżej przepisana odległość lub linię regulacyjną następujące budowle muszą mieć większe odległości od każdej drogi publicznej:

A mianowicie ma odległość wynosić przy:

1. kuźni najmniej 6 metrów;
2. cegielni (budynku przeznaczanego do wypalania cegły) przynajmniej 10 metrów;
3. wapiarce (piecu do wypalania wapna) co najmniej 10 metrów;
4. wiatraku przynajmniej 20 metrów;
5. szybie dla ropy lub wosku ziemnego najmniej 30 metrów, licząc od środka otworu świdrowego;
6. zbiorniku na ropę o pojemności ponad 20 cystern najmniej 40 metrów. Dla mniejszych zbiorników ma to oddalenie wynosić co najmniej 20 metrów.

Przy budowach w rejonie fortyfikacyjnym mają być zastosowane przepisy w tej mierze obowiązujące.

Kamieniołomy.

§. 10.

Przed otwarciem kamieniołomu przy drogach bez względu, czy kamień ma być wydobywany zwykłym sposobem, czy też rozsadzany materiałami wybuchowymi, w tych wszystkich wypadkach, w których nie rozebodzi się o przedsiębiorstwo przemysłowe, zarząd drogi odnośnej ma podać warunki mające na celu ochronę i bezpieczeństwo komunikacji publicznej.

Kopalnie gliny lub piasku.

§. 11.

Przy kopaniu gliny lub piasku ma być zostawiony wzdłuż drogi nietknięty pas ziemi, przynajmniej 2 metry szeroki.

W każdym razie ze względu na całość drogi ściana kopalni od strony tejże ma mieć odpowiednią pochyłość lub stosowne ubezpieczenie.

Pas przydrożny.

§. 12.

Grunta, przyległe drogom, mają być wolne od uprawy na przestrzeni najmniej 60 centymetrów. Właściciel tego pasu jest obowiązany zezwolić bezpłatnie na składanie na nim ziemi, błota lub kurzu, zgarniętego z korpusu drogowego.

Powyższy pas przydrożny nie jest konieczny, jeśli wzdłuż drogi już znajduje się przynajmniej taki sam pas ziemi, stanowiący własność funduszu drogi.

Rozświetlanie drogi w lesie.

§. 13.

W wypadkach, gdzie droga publiczna przecina las, właściciel jego, jeżeli osuszenie drogi niezbędnie tego wymaga, może być orzeczeniem krajowej władzy politycznej zniewolonym za stosownem wynagrodzeniem utrzymywać po obu stronach drogi pas ziemi odpowiednio szeroki, wolny od drzew i krzaków.

Mierzenie odległości od drogi

§. 14.

Wszystkie odległości, przepisane §§. 9, 11, 12. i 13. mają być mierzone od górnej krawędzi przeciwskarp rowu, a gdzie go niema, od dolnej krawędzi skarpy nasypu drogowego, a gdzie wreszcie i tego niema, od granicy pasu drogowego.

Dzwona u kół.

§. 15.

Dzwona u kół wszystkich wozów ciężarowych, których waga ładunku wynosi ponad 2.000 kilogramów, muszą mieć najmniej 10 centymetrów szerokości, a jeśli waga ładunku przewyższa 3.500 kilogra-

mów, muszą mieć przynajmniej 15 centymetrów szerokości.

Postanowienia te wchodzi w życie w pół roku po ogłoszeniu ustawy i nie mają zastosowania do wozów gospodarskich.

Plaszczyna obręczy.

§. 16.

Plaszczyna obręczy na każdym kole u wszystkich wozów bez wyjątku ma być równa i płaska oraz bez wystających gwóźdźi lub główek od śrub.

Hamulce.

§. 17.

Zjeżdżając po większym spadku, należy koła hamować.

Do hamowania nie wolno używać łańcuchów, ani też haków, lub innych przyrządów, któreby pokład drogowy dary.

Wyjątkowo dozwala się nżycia takich przyrządów podczas gołoledzi.

Rozjeżdżanie przym.

§. 18.

Wzbronionem jest rozjeżdżać lub roztrałowywać stosy kamienia, szutru lub piasku, przeznaczonego do utrzymania drogi.

Zapobieżenie powstaniu kolei.

§. 19.

Gdzie pewna przestrzeń drogi, dla zapobieżenia tworzeniu się kolei, jest założona np. kamieniami lub drzewem, przejeżdżnym nie wolno ich usunąć lub przejechać, lecz mają zjeżdżać na wolną przestrzeń drogi.

Służba drogowa jest obowiązana te znaki na noc usunąć.

Jazda po mostach.

§. 20.

Jazda po mostach, których cała konstrukcyja nie jest z żelaza lub z kamienia, tudzież bez względu na konstrukcyę po wszystkich takich, po których szybka jazda jest zabroniona tablicą ostrzegającą, jest tylko stępo dozwolona.

Również tylko stępo wolno jechać po mostach, które są w naprawie lub przebudowie.

W czasie naprawy lub przebudowy mostu może być wydane zarządzenie, że po nim może iść naraz tylko oznaczona ilość bydła lub jechać tylko ograniczona liczba wozów.

Podczas robót mają być przy moście umieszczone znaki, które przejeżdżnym zwracają na nie uwagę.

Przewóz ciężarów przez mosty.

§. 21.

Wozy, które wraz z ładunkiem nie przenoszą 3.000 kilogramów wagi, można przewozić przez wszystkie mosty bez zezwolenia zarządu drogi odnośnej. Zarząd drogi może zezwolić stale lub czasowo na przewożenie jeszcze większych ciężarów po pewnych mostach.

Przy każdym takim moście będzie umieszczona tablica, która zarazem wskaże odnośną wagę ładunku, jaka po nim może być przeprowadzona.

Jeśli przez most ma być przeprowadzona czy to fura niepodzielnym ciężarem, czy też jaka lokomotywa, lokomobila, samochód albo inna maszyna o wadze większej, aniżeli ustanowiono, natenczas o zamiarze przesyłki ciężaru winien być zawiadomiony zarząd mostu odnośnego, który przez swe organa spowoduje potrzebne wzmocnienie mostu.

Koszta stąd powstałe ma ponosić ten, w którego interesie roboty uskuteczniiono.

Przed uzyskaniem zezwolenia zarządu nie wolno przeprowadzać ciężaru przez odnośny most.

O zezwolenie na przewóz przez most krajowy można prosić także inżyniera krajowego, który sprawuje bezpośredni nadzór techniczny nad odnośnym mostem (inżyniera okręgowego).

II. Przepisy dla uregulowania i zabezpieczenia komunikacji.

Postanowienia ogólne.

§. 22.

Komunikacya na drodze nie może być tamowana ani w dzień, ani w nocy:

Każda przeszkoda w komunikacji, spowodowana z nmysłu lub z braku ostrożności, jeśli nie podpada pod ogólne prawo karne, będzie uważana jako przekroczenie policyi drogowej i karana podług przepisów tej ustawy.

Oświetlenie wozu i rogatki.

§. 23.

Podczas ciemnej nocy najpóźniej w godzinę po zachodzie słońca do godziny przed wschodem słońca każda fura na drodze, z wyjątkiem wózków ręcznych, musi mieć zapaloną latarkę o bezbarwnem szkle, która tak ma być umieszczona, aby ją z daleka można spostrzedz.

Rogatka w nocy winna zawsze być oświetlona, a to w ten sposób, aby z odpowiedniej odległości była widoczna.

Oznaczenie wozu tabliczką.

§. 24.

Wszystkie wozy, przeznaczone do przewożenia ciężarów lub frachtów, jak długo

znajdują się na drodze, muszą być zaopatrzone w tabliczkę, na której ma być zamieszczone imię i nazwisko tudzież miejsce zamieszkania właściciela wozu.

Właściciele dóbr, fabrykanci i przedsiębiorcy zamiast swego nazwiska mogą mieć na tabliczce nazwę dóbr względnie folwarku, fabryki lub przedsiębiorstwa.

Tabliczka, 18 centymetrów wysoka i 30 centymetrów szeroka, ma być przymocowana po lewej stronie wozu między przednimi i tylnymi kołami, w miejscu łatwo dostrzegalnem.

Tabliczka ma być czarna, a pismo białe; litery mają mieć najmniej 5 centymetrów wysokości.

Jeśli na wozie tabliczka nie da się zamieścić, można nawet mniejszą tabliczkę powiesić na lewej stronie konia siodłowego.

Przepisy te nie dotyczą wozów gospodarskich w obrębie gminy lub obszaru dworskiego, do którego należą.

Postanowienia tego paragrafu wchodzi w życie w pół roku po ogłoszeniu ustawy.

Jazda sankami.

§. 25.

Jazda sankami bez dzwonek jest bezwarunkowo wzbroniona.

Szerokość ładunku.

§. 26.

Szerokość ładunku wozu nie może przenosić 3 metrów. Jeśli taki przedmiot ma być przesłany, którego szerokość nie da się podzielić na części najwyżej trzy metrowe, ma właściciel starać się, aby przez szerszy ładunek komunikacya nie była tamowana ponad potrzebę i aby obiekty drogowe nie były uszkodzane.

Na każdym wozie siedzenie nie może wystawać poza szerokość wozu względnie ładunku przewożonego.

Przymocowanie ładunku do wozu.

§. 27.

Przymocowanie do wozu drzewa lub innych ciężarów albo wzmocnienia wozu samego zapomocą w kabłąk naprężonych żerdzi, nie wolno tak uskutecznić, aby te żerdzie sterczały poza ładunek względnie poza literki, półkoszki lub drabinki wozu.

Przyczepianie wozów.

§. 28.

Nie wolno jechać po drodze dwoma lub więcej wozami, ze sobą spojonymi. Wyjątkowo jest dozwolone przyczepienie wozu, przeznaczonego do przesyłki, lub wozu ręcznego do bryki, albo spojenie próżnych dwóch bryk lub wozów gospodarskich.

Przedmioty, mogące wywołać przestrach lub obrzydzenie.

§. 29.

Koło budynków od strony drogi albo na wozach, znajdujących się na drodze, jest wzbronionem wieszać lub kłaść bez przykrycia surowe mięso, skórę zwierzęcą i inne przedmioty, które mogą albo płoszyć konie i inne zwierzęta, albo też wywołać u ludzi przestrach lub obrzydzenie.

Szybkość jazdy wozem.

§. 30.

W miejscowościach zamkniętych wolno jechać tylko miernym klusem, zaś na skrętach, przechodach i w miejscach krzyżowania się dróg tylko stępo.

Wymijanie wozów.

§. 31.

Każdy wóz, jeśli jakieś szczególne okoliczności nie zmuszają do wyjątku, ma wymijać na lewo, a wyprzedzać na prawo.

W tym celu winien jadący bez oporu zrobić miejsce wymijającemu lub wyprzedzającemu. Wyprzedzać wolno tylko wtedy, jeśli jest droga dostatecznie szeroka, wóz wyprzedzany toczy się powoli, jest przed nim znaczna przestrzeń wolna i żaden inny wóz nie nadjeżdża.

Na mostach i skrętach nie wolno wyprzedzać.

Na wązkich drogach o jednym torze jezdnym, przy zachowaniu powyższych zasad, ma ustępować próżny wóz wozowi z ludźmi lub ładunkiem, wóz z ludźmi wozowi ciężko naładowanemu; przy równych wozach, wóz jadący z góry wozowi jadącemu pod górę, wreszcie wozy tego samego rodzaju i na równej przestrzeni mają sobie ustąpić wzajemnie, w równych częściach.

Wozom Najwyższego Dworu tudzież pocztowym, ogniowym i ratunkowym bezwarunkowo ma ustąpić na bok każdy wóz, czy on jedzie w przeciwnym, czy też w tym samym kierunku.

Jeśli natychmiastowe ustąpienie z drogi jest niemożliwe z powodu oczywistego niebezpieczeństwa, należy wóz zatrzymać na miejscu, póki te wozy nie przejadą.

Wymijanie bydła.

§. 32.

Wóz, przy spotkaniu się z bydlęciem pędzonem, ma jechać stępo, póki bydła nie minie.

Poganiacz bydła jest obowiązany, nie zatrzymując go, zrobić odpowiednie miejsce wozom nadjeżdżającym lub wyprzedzającym.

Zostawienie i stawanie wozów.

§. 33.

Wóz niezaprężony nie może stać na torze jezdnym; gdzie to jednak wskutek wypadku, jest konieczne, wóz powinien być

odsunięty na kraj drogi, a w nocy oświetlony latarką.

Żaden wóz nie może stawać na przepustach, mostach, przechodach, na środku drogi, na skrętach, ani tam, gdzie się drogi krzyżują.

Zajazdy koło karczem.

§. 34.

Koło karczem, szynkowni i gospod mogą stać fury tylko na placu na to przeznaczonym.

Jeśli plac przed zabudowaniem ze względów miejscowych nie da się założyć, może być urządzony dla stawiania fur inny plac za zabudowaniem lub obok tegoż.

Właściciel względnie dzierżawca lub inny użytkujący zabudowania jest obowiązany powyższy plac własnym kosztem wybrukować lub wyszutrować i zawsze czysto i w dobrym stanie utrzymywać.

Zachowanie się woźnicy.

§. 35.

Woźnicy podczas jazdy nie wolno opuszczać wozu bez dozoru.

§. 36.

Woźnica jadąc z góry, jeśli powozi tylko jednym lejcem, a nie eugłami krzyżowymi, ma iść pieszo obok zaprzęgu.

§. 37.

Jednemu woźnicy nie wolno równocześnie powozić kilkoma wozami.

§. 38.

Woźnicy jest wzbronionem spać na wozie podczas jazdy i wogóle na zaprzężonym wozie, znajdującym się na drodze.

Popasanie zwierząt.

§. 39.

Popasanie zwierząt na drodze tak wewnątrz jak i zewnątrz miejscowości jest zabronione.

Pędzenie zwierząt.

§. 40.

Do pędzenia zwierząt, stosownie do ich gatunku, ma być ustanowiona odpowiednia liczba poganiaczy, przyczem należy przyjąć za zasadę, że na transport 10 do 15 sztuk koni lub bydła rogatego powinien być liczony jeden poganiacz.

Przy pędzeniu mniejszej ilości zwierząt wolno zająć tylko połowę przestrzeni drogowej.

Pojedyncze sztuki mają być prowadzone na linie lub uzdzienicy.

Jazda na kole.

§. 41.

Koło każdego typu uważa się pod względem przepisów policyjnych za wóz lekki, wobec czego kolarzy obowiązuje porządek jazdy, przepisany dla tych wozów.

§. 42.

Do jazdy na kole można używać tylko toru jezdnego.

§. 43.

Kolarzowi, jadącemu po torze jezdnym, pieszy ma ustąpić tak, jak innej furze.

§. 44.

Kolarz, przy wyprzedzaniu i spotykaniu, ma uważać na pieszych i na kolarzy tudzież na konie i inne zwierzęta. Jest on obowiązany, jeśli chce wyprzedzić ludzi lub zwierzęta, w razie potrzeby dawać znaki dzwonkiem zawsze w czasie właściwym. Jeśli przewodnik zwierząt nawołuje do ostrożności, ma zsiąść z koła.

§. 45.

Przy wspólnych jazdach kolarze mają jechać jeden za drugim i w odpowiednim oddaleniu od siebie, jeśli spotykają wozy, zwierzęta lub iudzi idących pieszo albo jadących konno.

§. 46.

Nie wolno jechać na kole w tempie, przewyższającym chyżość rażnego kłusu.

Wyścigi mogą być dozwolone tylko w każdym poszczególnym wypadku przez polityczną władzę powiatową za zgodą zarządu drogi odnośnej.

§. 47.

Jeśli tor jezdny jest nie całkiem równy i wolny, jeśli kolarz spotyka lub chce wyprzedzić pieszo idących lub jeźdźców na koniach, fury albo zwierzęta pędzone, dalej na skrętach i na skrzyżowaniu dróg, wreszcie wogóle wewnątrz zamkniętych miejscowości, ma być szybkość jazdy na kole odpowiednio zmniejszona.

Koła powinny być używane tylko takie, które mają hamulce tego rodzaju, że natchmiast zatrzymane być mogą.

§. 48.

W porze nocnej wolno jechać tylko na takim kole, które ma latarkę ze światłem białem, jasnym, świecącym się w kierunku jazdy i już z daleka widzialnem.

Używanie latarek ze szklami kolorowemi jest bezwarunkowo wzbronione.

§. 49.

W gminach miejskich, zdrojowiskach lub stacyach klimatycznych zarząd gminy w wykonaniu polieyi miejscowej na podstawie ustawy gminnej może wydać jeszcze dalej idące przepisy, a szczególnie jazdę na kole po ożywionych lub wązkich drogach do pewnych godzin ograniczyć albo je całkiem zabronić.

Tego rodzaju postanowienia mają być w stosowny sposób ogłoszone.

Jazda samochodem lub motocyklem.

§. 50.

Samochody (automobile) lub motocykle stosownie do całkowitej wagi (wagi pojazdu i ładunku) mają być uważane za lekkie lub ciężkie wozy. Dlatego przepisy tej ustawy, dla wozów wydane, mają mieć analogiczne zastosowanie także do jazdy samochodami (motocyklami), o ile specjalne przepisy prawne, dla samochodów (motocyklów) wydane, nie zawierają odmiennych postanowień.

Drogoskazy.

§. 51.

W miejscu, gdzie drogi się rozchodzą, mają być ustawione drogoskazy kosztem odnośnego funduszu drogowego, na których oznaczone ma być miejsce, do którego droga prowadzi, tudzież jego odległość.

Budowa drogi.

§. 52.

Jeżeli zarząd drogowy wykonuje na drodze roboty, n. p. budowę mostu, winien zostawić dla przejezdnych dostatecznie szeroką przestrzeń, albo jeśli to jest niewykonalne, urządzić inną prowizoryczną komunikację.

Miejsce budowy musi być odpowiednio zamknięte i z nadejściem nocy, według potrzeby, oświetlone.

Zgartywanie i uprzątnanie błota, kurzu i ziemi.

§ 53.

Zgartywanie błota lub kurzu z toru jezdnego oraz czyszczenia rowów i bankie-

tów przydrożnych należy do zarządu drogi odnośnej.

Zgarnięte stąd błoto, kurz lub ziemię, jak daleko ciągną się zabudowania wzdłuż drogi zwartym szeregiem, są obowiązane gminy względnie obszary dworskie własnymi środkami niezwłocznie uprzątnąć.

Sprzątanie śniegu.

§. 54.

Gminy miejskie w obrębie zabudowanego obszaru są obowiązane własnym kosztem i staraniem nprzątnąć śnieg z drogi publicznej, o ile według ich uznania jest to potrzebnem dla udogodnienia komunikacji wewnętrznej w osadzie.

Przepis ten nie narusza postanowień ogólnej ustawy drogowej o uprzątnięciu zasp śniegowych

Wymienione w ustępie pierwszym roboty dla udogodnienia komunikacji wewnętrznej w osadzie nie mogą być wzięte na rachunek funduszów ustawą drogową przepisanych.

III. Wykonywanie przepisów policyi drogowej i postanowienia karne.

Drogowe organa nadzorcze.

§. 55.

Czuwanie nad przestrzeganiem przepisów policyi drogowej, tudzież badanie i donoszenie przekroczeń tychże należy w pierwszym rzędzie do obowiązków służby drogowej, dalej organów policyi miejscowej, oraz c. k. żandarmeryi.

Każdy zatrzymany przez te organa z powodu przekroczenia postanowień niniejszej ustawy ma im być posłuszny, jeśli chce uniknąć skutków prawem przepisanych.

Zaprzyiężenie służby drogowej.

§. 56.

Organa, którym dozór nad drogą powierzyła władza nią zarządzająca, a szerególniej drożnicy mają być zaprzyiężeni przez swoją władzę przełożoną.

§. 57.

Zaprzyiężone organa zarządu drogowego w służbie muszą nosić oznaki służbowe.

Wstrzymanie jazdy.

§. 58.

W razie przekroczenia przepisów policyi drogowej co do zbyt szerokiego (§. 26.) lub zbyt ciężkiego (§. 21.) ładunku, albo nieodpowiednio zrobionych obręczy i dzwonów u kół (§§. 15. i 16.), lub niedozwolonych przyrządów do hamowania (§. 17.), albo zabronionego przyczepiania wozów (§. 28), lub wreszcie kierowania przez jednego woźnicę dwoma lub więcej wozami (§. 37.), można pozwolić na dalszą jazdę niezgodną z przepisami tylko do tej miejscowości, w której jest możliwe usunięcie nieprawidłowości.

Woźnica, jadąc do tej miejscowości, za to samo przekroczenie ponownie nie może być karany, jeśli udowodni urzędowem poświadczeniem, że już raz za to samo przekroczenie został do odpowiedzialności połączony (§. 68.).

Karanie przekroczeń.

§. 59.

Winny przekroczenia przepisów policyi drogowej ma być karany, o ile to przekroczenie nie podlega powszechnej ustawie karnej lub postanowieniom karnym ustawy budowniczej, grzywną od 2 do 50 koron, a w razie niemożności uiszczenia grzywny, aresztem aż do dni ośmiu.

Przy tej zamianie należy przy karach niżej 10 koron za pierwszą koronę wyznaczyć 6 godzin aresztu, za każdą dalszą koronę po 2 godziny; przy karach wyżej 10 koron należy nałożyć za każdym 5 koron areszt po 12 godzin, a wogóle niewyżej niż 8 dni.

Użycie grzywny.

§. 60.

Grzywny wpływają do funduszu ubogich tej gminy, w której orzeczenie karne wydane zostało, względnie, jeśli orzeczenie karne w pierwszej instancji zostało wydane przez polityczną władzę powiatową, do funduszu ubogich tej gminy, w której przestępstwo popełnione zostało.

Wynagrodzenie szkody.

§. 61.

Przekraczający przepisy policyi drogowej, niezależnie od kary, jest obowiązany na własny koszt przywrócić drogę do pierwotnego stanu, przeszkody w komunikacji usunąć i wszelką wyrządzoną szkodę wynagrodzić.

§. 62.

Do oceny szkody wyrządzonej na drodze jest powołaną przedewszystkiem służba drogowa zaprzysiężona (§. 56.).

§. 63.

Za szkodę wyrządzoną przez dzieci odpowiadają rodzice, za służbę niżej lat 14 służbodawcy.

§. 64.

Za szkodę wyrządzoną przez zwierzęta odpowiada właściciel lub solidarnie współwłaściciele zwierząt.

Użycie odszkodowania.

§. 65.

Kwota przypadająca tytułem wynagrodzenia szkody wpływa na rzecz funduszu drogi odnośnej.

Wydanie orzeczenia.

§. 66.

Prawo dochodzenia i karania tudzież skazywania na wynagrodzenie szkody z powodu przekroczeń przepisów policyi drogowej, a popełnionych na drogach publicznych niepaństwowych, czyli w gminie czy na obszarze dworskim, stanowiącym z nią jedną miejscowość, wykonuje, z wyjątkiem przekroczeń na drogach w §. 75. ustęp 2. tej ustawy wymienionych, w poręczonym zakresie działania naczelnik tejże gminy z dwoma assessorami, zaś w miastach, w których obowiązują przepisy ustawy gminnej z 13. marca 1889 Dz. u. kr. Nr. 24. i w gminach, w których obowiązują przepisy ustawy gminnej z 3. lipca 1896 Dz. u. kr. Nr. 51., burmistrz względnie naczelnik gminy.

Jeśli obwinionym o przekroczenie jest właściciel albo przełożony obszaru dworskiego lub jeżeli obwinioną jest jedna z osób do przeprowadzenia dochodzenia i wymiaru kary powołanych, wówczas przeprowadzi postępowanie karne polityczna władza powiatowa.

§. 67.

Jeżeli przekroczenie przepisów tej ustawy popełnił przejezdny nieznanym organom służby drogowej i zachodzi obawa, że nie będzie można pociągnąć go później do odpowiedzialności, może przeprowadzić dochodzenie i wydać orzeczenie analogiczne do postanowień §. 66. naczelnik (burmistrz) sam względnie z dwoma assessorami gminy sąsiedniej w kierunku drogi jadącego.

W tym celu należy się udać z winnym do urzędu wspomnianej gminy.

§. 68.

Naczelnik gminy (burmistrz), skoro dowie się o przekroczeniu przepisów policji drogowej, ma sam względnie z dwoma assessorami (§. 66.) przeprowadzić sumaryczne dochodzenie co do winy i szkody. stosownie do wyniku wydać orzeczenie i je wykonać.

W orzeczeniu należy szczegółowo wymienić kwotę, jaka przypada na grzywnę i osobno kwotę, jaka przypada na wynagrodzenie szkody.

Jeżeli poszkodowany żąda wynagrodzenia przenoszącego 30 koron, wtedy w orzeczeniu karnem można mu przyznać tylko wynagrodzenie do 30 koron, a co do reszty wynagrodzenia należy go odesłać do zwyczajnej drogi sądowej.

Tok instancji.

§. 69.

Od orzeczeń wydanych według §§. 66 do 68 służy prawo odwołania się do politycznej władzy powiatowej.

Każdy rekurs ma być wnoszony na ręce naczelnika (burmistrza) tej gminy, w której orzeczenie wydane zostało, w nieprzekraczalnym terminie 8 dni, licząc od dnia ogłoszenia względnie doręczenia wyroku.

W przypadkach, w których polityczna władza powiatowa jest pierwszą instancją, obowiązują co do dalszego rekursu ogólne przepisy.

Przeciw dwom równobrzmiącym orzeczeniom niema dalszego rekursu.

IV. Różne postanowienia.

§. 70.

Co do zarządzeń, orzeczeń i rekursów w sprawach policji drogowej, należących do własnego zakresu działania władz autonomicznych, obowiązują przepisy w tej mierze istniejące.

§. 71.

Zwierzchność gminna względnie Rada gminna ma prawo we własnym zakresie działania wydawać jeszcze osobne postanowienia policyjno-drogowe, które tą ustawą nie są objęte, a które w pewnym czasie lub dla pewnego miejsca mogą być potrzebne.

Wszelako takie zarządzenia mogą gminy wydawać wogóle tylko za zgodą odnośnego zarządu drogi, a w razach nagłych i nie cierpiących zwłoki za uzyskaniem dodatkowego zezwolenia tego zarządu.

§. 72.

Za przekroczenia przepisów o policji drogowej wydanych przez gminy w zakresie własnym, w myśl zasady wyrażonej w §§. 49. i 71. niniejszej ustawy, Zwierzchność gminna względnie Rada gminna ustanowi karę w granicach postanowionych w §. 59. niniejszej ustawy.

§. 73.

Odwołania od postanowień wydanych na podstawie §. 71. nie mają mocy odra- czającej.

§. 74.

Pod ogólną nazwą „droga“, której używa się w tej ustawie, rozumieć należy nie tylko tor jezdny lub koronę drogi, ale także mosty, kanały, przepusty, tamy, szluzy, rowy, szkarpy, burty (poboceza), rowy odpływowe, poręcze, zapory mytnicze, drogowskazy, znaki drogowe, graniczniki, domki mytnicze i drożnicze i wogóle wszystkie przynależności drogi, na której lub przy której się znajdują.

Drogi państwowe.

§. 75.

Przepisy tej ustawy o policji drogowej mają mieć zastosowanie do dróg państwowych, wszelako tylko o tyle, o ile nimi nie

nałożono na skarb państwa jakiegoś zobowiązania i o ile dla ochrony dróg państwowych i dla komunikacji na nich nie istnieją lub nie zostaną wydane odmiennie postanowienia.

Wykonywanie przepisów dotyczących się utrzymywania dróg, jako też postanowień karnych i postanowień co do wynagrodzenia szkód przy przekroczeniach tych postanowień należy co do dróg państwowych oraz tych niepaństwowych, które zostają w bezpośrednim zarządzie państwa i są utrzymywane z funduszków państwowych, do politycznych władz powiatowych.

§. 76.

Ustawa ta wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia, o ile w samej ustawie nie postanowiono inaczej.

§. 77.

Z dniem wejścia w życie postanowień tej ustawy tracą moc obowiązującą wszystkie inne przepisy w sprawach, obecną ustawą uregulowanych, które nie są zgodne z jej postanowieniami.

§. 78.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Stapiński.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca czyta:

I. Przepisy dla zapobieżenia uszkodzeniom drogi.

Postanowienia ogólne.

§. 1.

Wszelkie z umysłu lub z braku należytej ostrożności wyrządzone uszkodzenie

drogi samej albo jej przynależności (§. 74.), jeśli nie podpada pod ogólne prawo karne, będzie uważane jako przekroczenie policyi drogowej i karane podług przepisów tej ustawy.

Izba bez rozprawy uchwała §. 1. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Włóczenie po drodze.

§. 2.

Nie wolno włóczyć po drodze przedmiotów, pokład drogowy wyrwywających (narzędzi lub maszyn rolniczych, tramów, pni, kłoców i t. p.).

Izba bez rozprawy uchwała §. 2. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Dojazd do drogi.

§. 3.

Z reguły nie wolno przejeżdżać przez rowy i szkarpy drogowe wozami gospodarczymi lub narzędziami rolniczymi, ani w tym celu skopywać burty (pobocza) albo szkarpy, lub zapełniać rowy jakimkolwiek materiałem.

W miejscach, w których do drogi publicznej wpada inna droga publiczna, droga prywatna lub dojazd z pól albo od zabudowań, rów drogowy ma być wybrukowany lub nad nim mostek względnie przepust zbudowany.

Bruk lub mostek względnie przepust ma być zbudowany według wskazówek zarządu drogi odnośnej.

W wyjątkowych razach, za zgodą zarządu drogi odnośnej, można pominąć budowę mostku względnie przepustu lub brukowanego przejazdu, jeśli prawidłowy odpływ wody da się w inny sposób zabezpieczyć.

Budowa i utrzymanie mostku względnie przepustu lub bruku należy do tego, kto do utrzymania drogi prywatnej jest obowiązany, względnie do właściciela odnośniego gruntu lub budynku.

Przy zetknięciu się dróg publicznych należy budowa i utrzymanie mostku względnie przepustu lub bruku do zarządu tej drogi, w której kierunku mostek względnie przepust lub bruk jest położony.

Izba bez rozprawy uchwała §. 3. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 4.

Najbliższa przestrzeń niesztutowanej drogi publicznej, wpadającej do innej sztutowanej drogi publicznej, ma być wybrukowana lub żwirem wysypana na długości co najmniej 25 metrów od zetknięcia się obu dróg.

Obowiązek brukowania względnie sztutowania drogi dojazdowej ciąży na utrzymującym drogę pomienioną.

Izba bez rozprawy uchwała §. 4. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Tratowanie rowów.

§. 5.

Nie wolno tratować rowów lub szkarp drogowych podczas uprawy roli.

Izba bez rozprawy uchwała §. 5. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Pasanie lub pędzenie bydła.

§. 6.

Wzbronionem jest paść lub pędzić bydło po szkarpach i rowach drogowych.

Trawy do drogi należącej nie wolno nikomu samowolnie kosić i wogóle sobie przywłaszczać.

Izba bez rozprawy uchwała §. 6. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Zanieczyszczanie drogi.

§. 7.

Zabronionem jest wyrzucać na drogę śmiecie, gruzy, zdechłe zwierzęta lub samowolnie składać na niej drzewo, kłocę, kamień, cegły, ziemię, piasek, beczki, towary i inne przedmioty, wylewać nieczystości, wprowadzać do drogi odpływy ze stajen, gnojowisk, dolów kloaczych, browarów, gorzelń, fabryk, kopalń i innych urządzeń, zatykać kanały i przepusty drogowe.

Również nie wolno zanieczyszczać założonych kosztem funduszu drogowego rowów odpływowych, ani też samowolnie wstrzymywać lub zmieniać kierunku odpływającej nimi wody.

Na zmianę odpływu wody lub składanie na drodze n. p. materiału budowlanego jest koniecznem w każdym wypadku zezwolenie zarządu drogi odnośnej.

Izba bez rozprawy uchwała §. 7. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Budowle na drodze.

§. 8.

Budowle i urządzenia na drodze względnie nad nią lub pod nią, jak n. p. kanały, rowy, rury do przeprowadzenia wody, ropy lub gazu, mosty, przepusty, słupy, druty, przewody i t. p., projektowane do celów innych, aniżeli tych, które wymienia ustawa z dnia 23. stycznia 1891 Dz. u. kr. Nr. 20., mogą być wykonane tylko wtedy, jeśli na

podstawie prośby zaopatrzonej w dokładny plan zezwoli na to zarząd drogi odnośnej.

Izba bez rozprawy uchwała §. 8. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Budowle przy drogach.

§. 9.

Odległość budynku od drogi państwowej, krajowej, powiatowej, gminnej I. klasy lub od publicznego dojazdu kolejowego ma wynosić przynajmniej trzy metry, a od drogi gminnej II. klasy przynajmniej dwa metry.

Odległość wszelkiego rodzaju ogrodzeń od powyższych dróg ma wynosić najmniej 60 centymetrów

Wyjątek stanowią drogi, posiadające ustalone linie regulacyjne.

Jednak bez względu na wyżej przepisana odległość lub linię regulacyjną następujące budowle muszą mieć większe odległości od każdej drogi publicznej :

A mianowicie ma odległość wynosić przy :

1. kuźni najmniej 6 metrów ;
2. cegielni (budynek przeznaczony do wypalania cegły) przynajmniej 10 metrów ;
3. wapiarce (piecu do wypalania wapna) co najmniej 10 metrów ;
4. wiatraku przynajmniej 20 metrów ;
5. szybie dla ropy lub wosku ziemnego najmniej 30 metrów, licząc od środka otworu świdrowego ;
6. zbiorniku na ropę o pojemności ponad 20 cystern najmniej 40 metrów. Dla mniejszych zbiorników ma to oddalenie wynosić co najmniej 20 metrów.

Przy budowach w rejonie fortyfikacyjnym mają być zastosowane przepisy w tej mierze obowiązujące.

Izba bez rozprawy uchwała §. 9. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Kamieniołomy.

§. 10.

Przed otwarciem kamieniołomu przy drogach bez względu, czy kamień ma być wydobywany zwykłym sposobem, czy też rozsadzany materiałami wybuchowymi, w tych wszystkich wypadkach, w których nie rozebodzi się o przedsiębiorstwo przemysłowe, zarząd drogi odnośnej ma podać warunki mające na celu ochronę i bezpieczeństwo komunikacji publicznej

Izba bez rozprawy uchwała §. 10. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Kopalnie gliny lub piasku.

§. 11.

Przy kopaniu gliny lub piasku ma być zostawiony wzdłuż drogi nietknięty pas ziemi, przynajmniej 2 metry szeroki.

W każdym razie ze względu na całość drogi ściana kopalni od strony tejże ma mieć odpowiednią pochyłość lub stosowne ubezpieczenie.

Izba uchwała bez rozprawy §. 11. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Pas przydrożny.

§. 12.

Grunta, przyległe drogom, mają być wolne od uprawy na przestrzeni najmniej 60 centymetrów. Właściciel tego pasu jest obowiązany zezwolić bezpłatnie na składanie na nim ziemi, błota lub kurzu, zgarniętego z korpusu drogowego.

Powyższy pas przydrożny nie jest konieczny, jeśli wzdłuż drogi już znajduje się przynajmniej taki sam pas ziemi, stanowiący własność funduszu drogi.

Przemawia p. Kramarczyk i stawia poprawkę, aby w drugim wierszu zamiast „60 centymetrów“ wstawić „30 centymetrów“.

Izba powyższą poprawkę p. Kramarczyka popiera.

Przemawia p. Huryk.

Przemawia p. Urbański Mieczysław.

Przemawia p. Kramarczyk.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba odrzuca poprawkę p. Kramarczyka, którą Marszałek odezytuje, a w oddzielnem głosowaniu uchwała §. 12. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Rozświetlanie drogi w lesie.

§. 13.

W wypadkach, gdzie droga publiczna przecina las, właściciel jego, jeżeli osuszenie drogi niezbędnie tego wymaga, może być orzeczeniem krajowej władzy politycznej zniewolonym za stosownem wynagrodzeniem utrzymywać po obu stronach drogi pas ziemi odpowiednio szeroki, wolny od drzew i krzaków.

Izba uchwała bez rozprawy §. 13. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Mierzenie odległości od drogi.

§. 14.

Wszystkie odległości, przepisane §§. 9, 11, 12. i 13. mają być mierzone od górnej krawędzi przeciwskarp rowu, a gdzie go niema, od dolnej krawędzi skarpy nasypu

drogowego, a gdzie wreszcie i tego niema, od granicy pasu drogowego.

Izba bez rozprawy uchwała §. 14. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Dzwona u kół.

§. 15.

Dzwona u kół wszystkich wozów ciężarowych, których waga ładunku wynosi ponad 2.000 kilogramów, muszą mieć najmniej 10 centymetrów szerokości, a jeśli waga ładunku przewyższa 3.500 kilogramów, muszą mieć przynajmniej 15 centymetrów szerokości.

Postanowienia te wchodzi w życie w pół roku po ogłoszeniu ustawy i nie mają zastosowania do wozów gospodarskich.

Izba uchwała bez rozprawy §. 15. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Plaszczyzna obręczy.

§. 16.

Plaszczyzna obręczy na każdym kole u wszystkich wozów bez wyjątku ma być równa i płaska oraz bez wystających gwóźdźi lub główek od śrub.

Izba uchwała bez rozprawy §. 16. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Hamulce.

§. 17.

Zjeżdżając po większym spadku, należy koła hamować.

Do hamowania nie wolno używać łańcuchów, ani też haków, lub innych przyrządów, któreby pokład drogowy dały.

Wyjątkowo dozwala się użycia takich przyrządów podczas gołoledzi.

Izba uchwała bez rozprawy §. 17. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Rozjeżdżanie przym.

§. 18.

Wzbronionem jest rozjeżdżać lub roztratowywać stosy kamienia, szutru lub piasku, przeznaczonych do utrzymania drogi.

Izba uchwała bez rozprawy §. 18. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Zapobieżenie powstaniu kolei.

§. 19.

Gdzie pewna przestrzeń drogi, dla zapobieżenia tworzeniu się kolei, jest założona np. kamieniami lub drzewem, przejeżdżnym nie wolno ich usunąć lub przejechać, lecz mają zjeżdżać na wolną przestrzeń drogi.

Służba drogowa jest obowiązana te znaki na noc usunąć.

Izba uchwała bez rozprawy §. 19. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Jazda po mostach.

§. 20.

Jazda po mostach, których cała konstrukcja nie jest z żelaza lub z kamienia, tudzież bez względu na konstrukcję po wszystkich takich, po których szybka jazda jest zabroniona tablicą ostrzegającą, jest tylko stępo dozwolona.

Również tylko stępo wolno jechać po mostach, które są w naprawie lub przebudowie.

W czasie naprawy lub przebudowy mostu może być wydane zarządzenie, że po nim może iść naraz tylko oznaczona ilość bydła lub jechać tylko ograniczona liczba wozów.

Podczas robót mają być przy moście umieszczone znaki, które przejeżdżnym zwracają na nie uwagę.

Izba uchwała bez rozprawy §. 20. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Przewóz ciężarów przez mosty.

§. 21.

Wozy, które wraz z ładunkiem nie przenoszą 3.000 kilogramów wagi, można przewozić przez wszystkie mosty bez zezwolenia zarządu drogi odnośnej. Zarząd drogi może zezwolić stale lub czasowo na przewożenie jeszcze większych ciężarów po pewnych mostach.

Przy każdym takim moście będzie umieszczona tablica, która zarazem wskaże odnośną wagę ładunku, jaka po nim może być przeprowadzona.

Jeśli przez most ma być przeprowadzona czy to fura niepodzielnym ciężarem, czy też jaka lokomotywa, lokomobila, samochód albo inna maszyna o wadze większej, aniżeli ustanowiono, natenczas o zamiarze przesyłki ciężaru winien być zawiadomiony zarząd mostu odnośnego, który przez swe organa spowoduje potrzebne wzmocnienie mostu.

Koszta stąd powstałe ma ponosić ten, w którego interesie roboty uskutecznił.

Przed uzyskaniem zezwolenia zarządu nie wolno przeprowadzać ciężaru przez odnośny most.

O zezwolenie na przewóz przez most krajowy można prosić także inżyniera krajowego, który sprawuje bezpośredni nadzór techniczny nad odnośnym mostem (inżyniera okręgowego).

Izba uchwała bez rozprawy §. 21. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

II. Przepisy dla uregulowania i zabezpieczenia komunikacji.

Postanowienia ogólne.

§. 22.

Komunikacja na drodze nie może być tamowana ani w dzień, ani w nocy.

Każda przeszkoda w komunikacji, spowodowana z umysłu lub z braku ostrożności, jeśli nie podpada pod ogólne prawo karne, będzie uważana jako przekroczenie policyi drogowej i karana podług przepisów tej ustawy.

Izba uchwała bez rozprawy §. 22. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Oświetlenie wozu i rogatki.

§. 23.

Podczas ciemnej nocy najpóźniej w godzinę po zachodzie słońca do godziny przed wschodem słońca każda fura na drodze, z wyjątkiem wózków ręcznych, musi mieć zapaloną latarkę o bezbarwnem szkle, która tak ma być umieszczona, aby ją z daleka można spostrzedz.

Rogatka w nocy winna zawsze być oświetlona, a to w ten sposób, aby z odpowiedniej odległości była widoczna.

Przemawia p. Stapiński i stawia poprawkę, aby między pierwszym a drugim ustępem powyższego paragrafu wstawić następujący ustęp:

„Przepis ten nie dotyczy wozów gospodarskich w obrębie gminy lub obszaru dworskiego, do którego należą“.

Izba popiera powyższą poprawkę p. Stapińskiego, którą Marszałek odczytuje.

Przemawia p. Kramarczyk.

Przemawia p. Huryk.

Przemawia p. Włodek Filip.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca i imieniem komisji drogowej przyjmuje poprawkę p. Stapińskiego.

Izba uchwała następnie §. 23. zgodnie z wnioskiem komisji, wraz z poprawką p. Stapińskiego przyjętą przez sprawozdawcę.

Sprawozdawca czyta:

Oznaczenie wozu tabliczką.

§. 24.

Wszystkie wozy, przeznaczone do przewożenia ciężarów lub frachtów, jak długo znajdują się na drodze, muszą być zaopatrzone w tabliczkę, na której ma być zamieszczone imię i nazwisko tudzież miejsce zamieszkania właściciela wozu.

Właściciele dóbr, fabrykanci i przedsiębiorcy zamiast swego nazwiska mogą mieć na tabliczce nazwę dóbr względnie folwarku, fabryki lub przedsiębiorstwa.

Tabliczka, 18 centymetrów wysoka i 30 centymetrów szeroka, ma być przymocowana po lewej stronie wozu między przednimi i tylnymi kołami, w miejscu łatwo dostrzegalnym.

Tabliczka ma być czarna, a pismo białe; litery mają mieć najmniej 5 centymetrów wysokości.

Jeśli na wozie tabliczka nie da się zamieścić, można nawet mniejszą tabliczkę powiesić na lewej stronie konia siodłowego.

Przepisy te nie dotyczą wozów gospodarskich w obrębie gminy lub obszaru dworskiego, do którego należą.

Postanowienia tego paragrafu wchodzi w życie w pół roku po ogłoszeniu ustawy.

Izba bez rozprawy uchwała §. 24. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Jazda sankami.

§. 25.

Jazda sankami bez dzwonek jest bezwarunkowo wzbroniona.

Przemawia p. Stapiński i stawia następującą poprawkę jako drugi ustęp powyższego paragrafu:

„Przepis ten nie dotyczy sań gospodarskich w obrębie gminy i obszaru dworskiego, do którego należą“.

Izba poprawkę tę p. Stapińskiego popiera.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca i przyjmuje imieniem komisji powyższą poprawkę.

Izba uchwała §. 25. zgodnie z wnioskiem komisji. wraz z poprawką p. Stapińskiego, przyjętą przez sprawozdawcę, a odczytaną przez Marszałka.

Sprawozdawca czyta:

Szerokość ładunku.

§. 26.

Szerokość ładunku wozu nie może przenosić 3 metrów. Jeśli taki przedmiot ma być przestany, którego szerokość nie da się podzielić na części najwyżej trzy metrowe, ma właściciel starać się, aby przez szerszy ładunek komunikacja nie była tamowana ponad potrzebę i aby objekty drogowe nie były uszkodzane.

Na każdym wozie siedzenie nie może wystawać poza szerokość wozu względnie ładunku przewożonego.

Izba uchwała bez rozprawy §. 26. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Przymocowanie ładunku do wozu.

§. 27.

Przymocowanie do wozu drzewa lub innych ciężarów albo wzmocnienia wozu samego zapomocą w kabłąk naprężonych żerdzi, nie wolno tak skutecznie, aby te żerdzie sterczały poza ładunek względnie poza literki, półkoszki lub drabiuki wozu.

Izba uchwała bez rozprawy §. 27. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Przyczepianie wozów.

§. 28.

Nie wolno jechać po drodze dwoma lub więcej wozami, ze sobą spojonymi. Wyjątkowo jest dozwolone przyczepienie wozu, przeznaczonego do przesyłki, lub wozu ręcznego do bryki, albo spojenie próżnych dwóch bryk lub wozów gospodarskich.

Izba uchwała bez rozprawy §. 28. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Przedmioty, mogące wywołać przestrach lub obrzydzenie.

§. 29.

Koło budynków od strony drogi albo na wozach, znajdujących się na drodze, jest wzbronionem wieszać lub kłaść bez przykrycia surowe mięso, skórę zwierzęcą i inne przedmioty, które mogą albo płoszyć

konie i inne zwierzęta, albo też wywołać u ludzi przestrach lub obrzydzenie.

Izba uchwała bez rozprawy §. 29. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Szybkość jazdy wozem.

§. 30.

W miejscowościach zamkniętych wolno jechać tylko miernym kłusem, zaś na skrętach, przechodach i w miejscach krzyżowania się dróg tylko stępo.

Izba uchwała bez rozprawy §. 30. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Wymijanie wozów.

§. 31.

Każdy wóz, jeśli jakieś szczególne okoliczności nie zmuszają do wyjątku, ma wymijać na lewo, a wyprzedzać na prawo.

W tym celu winien jadący bez oporu zrobić miejsce wymijającemu lub wyprzedzającemu. Wyprzedzać wolno tylko wtedy, jeśli jest droga dostatecznie szeroka, wóz wyprzedzany toczy się powoli, jest przed nim znaczna przestrzeń wolna i żaden inny wóz nie nadjeżdża.

Na mostach i skrętach nie wolno wyprzedzać.

Na wązkich drogach o jednym torze jezdnym, przy zachowaniu powyższych zasad, ma ustępować próżny wóz wozowi z ludźmi lub ładunkiem, wóz z ludźmi wozowi ciężko naładowanemu; przy równych wozach, wóz jadący z góry wozowi jadącemu pod górę, wreszcie wozy tego samego rodzaju i na równej przestrzeni mają sobie ustąpić wzajemnie, w równych częściach.

Wozom Najwyższego Dworu tudzież pocztowym, ogniowym i ratunkowym bez-

warunkowo ma ustąpić na bok każdy wóz, czy on jedzie w przeciwnym, czy też w tym samym kierunku.

Jeśli natychmiastowe ustąpienie z drogi jest niemożliwe z powodu oczywistego niebezpieczeństwa, należy wóz zatrzymać na miejscu, póki te wozy nie przejadą.

Przemawia p. Kramarczyk i stawia następującą poprawkę jako dodatek do powyższego paragrafu:

„Zaś na szerokich gościńcach rządowych i powiatowych ze względu, że coraz więcej w życie wchodzi samochody, automobile i motocykle, jeżdżenie środkiem gościńca jakichkolwiek wozów jest bezwarunkowo zabronionem. Na drogach tych około środka gościńca mają być utrzymane w dobrym stanie dwa tory, tak aby każdy jadący w tę lub przeciwną stronę, trzymając się stale lewego toru, nigdy na zderzenie narażonym nie był i aby przez to wymijanie wozów i samochodów na prawą stronę było łatwe i udogodnione, o ile prawy tor w tej chwili jadącymi w przeciwną stronę wozami lub samochodami zajęty nie jest“.

Izba poprawkę powyższą p. Kramarczyka popiera.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Przemawia pod względem formalnym p. Kramarczyk.

Izba uchwała §. 31. zgodnie z wnioskiem komisji, w oddzielnym zaś głosowaniu odrzuca poprawkę p. Kramarczyka, którą sekretarz p. Urbański na wezwanie Marszałka odczytuje.

Sprawozdawca czyta :

Wymijanie bydła.

§. 32.

Wóz, przy spotkaniu się z bydlętem pędzonym, ma jechać stępo, póki bydła nie minie.

Poganiacz bydła jest obowiązany, nie zatrzymując go, zrobić odpowiednie miejsce wozom nadjeżdżającym lub wyprzedzającym.

Izba bez rozprawy uchwała §. 32. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Zostawienie i stawanie wozów.

§. 33.

Wóz niezaprzężony nie może stać na torze jezdny; gdzie to jednak wskutek wypadku, jest konieczne, wóz powinien być odsunięty na kraj drogi, a w nocy oświetlony latarką.

Żaden wóz nie może stawać na przepustach, mostach, przechodach, na środku drogi, na skrętach, ani tam, gdzie się drogi krzyżują.

Izba bez rozprawy uchwała §. 33. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Zajazdy koło karczem.

§. 34.

Koło karczem, szynkowni i gospod mogą stać fury tylko na placu na to przeznaczonym.

Jeśli plac przed zabudowaniem ze względów miejscowych nie da się założyć, może być urządzony dla stawiania fur inny plac za zabudowaniem lub obok tegoż.

Właściciel względnie dzierżawca lub inny użytkujący zabudowania jest obowiązany powyższy plac własnym kosztem wybrukować lub wysztrować i zawsze czysto i w dobrym stanie utrzymywać.

Izba bez rozprawy uchwała §. 34. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Zachowanie się woźnicy.

§. 35.

Woźnicy podczas jazdy nie wolno opuszczać wozu bez dozoru.

Izba bez rozprawy uchwała §. 35. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 36.

Woźnica jadąc z góry, jeśli powozi tylko jednym lejcem, a nie eugłami krzyżowymi, ma iść pieszo obok zaprzęgu.

Izba bez rozprawy uchwała §. 36. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 37.

Jednemu woźnicy nie wolno równocześnie powozić kilkoma wozami.

Izba bez rozprawy uchwała §. 37. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 38.

Woźnicy jest wzbronionem spać na wozie podczas jazdy i wogóle na zaprzężonym wozie, znajdującym się na drodze.

Izba bez rozprawy uchwała §. 38. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Popasanie zwierząt.

§. 39.

Popasanie zwierząt na drodze tak wewnątrz jak i zewnątrz miejscowości jest zabronione.

Izba bez rozprawy uchwała §. 39. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Pędzenie zwierząt.

§. 40.

Do pędzenia zwierząt, stosownie do ich gatunku, ma być ustanowiona odpowiednia liczba poganiaczy, przyczem należy przyjąć za zasadę, że na transport 10 do 15 sztuk koni lub bydła rogatego powinien być liczony jeden poganiacz.

Przy pędzeniu mniejszej ilości zwierząt wolno zająć tylko połowę przestrzeni drogowej.

Pojedyncze sztuki mają być prowadzone na linee lub uzdzienicy.

Izba bez rozprawy uchwala §. 40. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Jazda na kole.

§. 41.

Koło każdego typu uważa się pod względem przepisów policyjnych za wóz lekki, wobec czego kolarzy obowiązuje porządek jazdy, przepisany dla tych wozów.

Izba bez rozprawy uchwala §. 41. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 42.

Do jazdy na kole można używać tylko toru jezdnygo.

Izba bez rozprawy uchwala §. 42. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 43.

Kolarzowi, jadącemu po torze jezdny, pieszy ma ustąpić tak, jak innej furze.

Izba bez rozprawy uchwala §. 43. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 44.

Kolarz, przy wyprzedzaniu i spotykaniu, ma uważać na pieszych i na kolarzy tudzież na konie i inne zwierzęta. Jest on obowiązany, jeśli chce wyprzedzić ludzi lub zwierzęta, w razie potrzeby dawać znaki dzwonkiem zawsze w czasie właściwym. Jeśli przewodnik zwierząt nawołuje do ostrożności, ma zsiąść z koła.

Izba bez rozprawy uchwala §. 44. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 45.

Przy wspólnych jazdach kolarze mają jechać jeden za drugim i w odpowiednim oddaleniu od siebie, jeśli spotykają wozy, zwierzęta lub ludzi idących pieszo albo jadących konno.

Izba bez rozprawy uchwala §. 45. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 46.

Nie wolno jechać na kole w tempie, przewyższającym chyżość rażnego kłusn.

Wyścigi mogą być dozwolone tylko w każdym poszczególnym wypadku przez polityczną władzę powiatową za zgodą zarządu drogi odnośnej.

Izba bez rozprawy uchwala §. 46. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 47.

Jeśli tor jezdny jest nie całkiem równy i wolny, jeśli kolarz spotyka lub chce wyprzedzić pieszo idących lub jeźdźców na koniach, fury albo zwierzęta pędzone, dalej na skrętach i na skrzyżowaniu dróg, wreszcie wogóle wewnątrz zamkniętych

miejsowości, ma być szybkość jazdy na kole odpowiednio zmniejszona.

Koła powinny być używane tylko takie, które mają białe tego rodzaju, że natychmiast zatrzymane być mogą.

Izba bez rozprawy uchwała §. 47. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 48.

W porze nocnej wolno jechać tylko na takim kole, które ma latarkę ze światłem białym, jasnym, świecącym się w kierunku jazdy i już z daleka widzialnym.

Używanie latarek ze szklami kolorowymi jest bezwarunkowo wzbronione.

Izba bez rozprawy uchwała §. 48. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 49.

W gminach miejskich, zdrojowiskach lub stacyach klimatycznych zarząd gminy w wykonaniu policyi miejscowej na podstawie ustawy gminnej może wydać jeszcze dalej idące przepisy, a szczególnie jazdę na kole po ożywionych lub wązkich drogach do pewnych godzin ograniczyć albo ją całkiem zabronić.

Tego rodzaju postanowienia mają być w stosowny sposób ogłoszone.

Izba bez rozprawy uchwała §. 49. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Jazda samochodem lub motocyklem.

§. 50.

Samochody (automobile) lub motocykle stosownie do całkowitej wagi (wagi pojazdu i ładunku) mają być uważane za lekkie lub ciężkie wozy. Dlatego przepisy

tej ustawy, dla wozów wydane, mają mieć analogiczne zastosowanie także do jazdy samochodami (motocyklami), o ile specjalne przepisy prawne, dla samochodów (motocyków) wydane, nie zawierają odmiennych postanowień.

Izba bez rozprawy uchwała §. 50. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Drogoskazy.

§. 51.

W miejscu, gdzie drogi się rozchodzą, mają być ustawione drogoskazy kosztem odnośnego funduszu drogowego, na których oznaczone ma być miejsce, do którego droga prowadzi, tudzież jego odległość.

Izba bez rozprawy uchwała §. 51. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Budowa drogi.

§. 52.

Jeżeli zarząd drogowy wykonuje na drodze roboty, n. p. budowę mostu, winien zostawić dla przejezdnych dostatecznie szeroką przestrzeń, albo jeśli to jest niewykonalne, urządzić inną prowizoryczną komunikację.

Miejsce budowy musi być odpowiednio zamknięte i z nadejściem nocy, według potrzeby, oświetlone.

Izba bez rozprawy uchwała §. 52. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Zgartywanie i uprzątnięcie błota, kurzu i ziemi.

§. 53.

Zgartywanie błota lub kurzu z toru jezdni oraz czyszczenia rowów i bankie-

tów przydrożnych należy do zarządu drogi odnośnej.

Zgarnięte stąd błoto, kurz lub ziemię, jak daleko ciągną się zabudowania wzdłuż drogi zwartym szeregiem, są obowiązane gminy względnie obszary dworskie własnymi środkami niezwłocznie uprzątnąć.

Izba bez rozprawy uchwała §. 53. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Sprzątanie śniegu.

§. 54.

Gminy miejskie w obrębie zabudowanego obszaru są obowiązane własnym kosztem i staraniem uprzątnąć śnieg z drogi publicznej, o ile według ich uznania jest to potrzebnem dla udogodnienia komunikacji wewnętrznej w osadzie.

Przepis ten nie narusza postanowień ogólnej ustawy drogowej o uprzątnaniu zasp śniegowych

Wymienione w ustępie pierwszym roboty dla udogodnienia komunikacji wewnętrznej w osadzie nie mogą być wzięte na rachunek funduszów ustawą drogową przepisanych.

Przemawia p. Kramarczyk i stawia poprawkę, aby w pierwszym wierszu po słowach „Gminy miejskie“ dodać „i wiejskie“.

Izba poprawkę p. Kramarczyka popiera.

Przemawia p. Huryk.

Przemawia p. Jabłoński.

Przemawia p. Kramarczyk.

Przemawia p. Stapiński.

Przemawia p. Urbański Mieczysław.

Przemawia członek Wydziału krajowego p. Dąbski.

Przemawia p. Huryk.

Na wniosek posła Skołyszewskiego Izba uchwała zamknięcie rozprawy.

Marszałek oznajmia, iż przed zamknięciem rozprawy zapisali się do głosu pp. Jabłoński i Kramarczyk — udziela więc głosu p. Jabłońskiemu.

Przemawia p. Jabłoński i stawia poprawkę, aby w pierwszym ustępie §. 54. po słowach „z drogi publicznej“ wstawić słowa „kosztem władz autonomicznych utrzymywanej“.

Izba poprawkę powyższą p. Jabłońskiego popiera.

Przemawia p. Kramarczyk.

Podczas przemówienia p. Kramarczyka, Marszałek wzywa posłów, aby mowcy nie przerywali.

P. Kramarczyk przemawia dalej.

Przemawia p. sprawozdawca i imieniem komisji drogowej zgadza się na poprawkę p. Kramarczyka, tudzież na poprawkę p. Jabłońskiego.

Izba uchwała §. 54 zgodnie z wnioskiem komisji, a następnie w oddzielnych głosowaniach uchwała poprawki pp. Kramarczyka i Jabłońskiego, które Marszałek odczytuje.

Sprawozdawca czyta :

III. Wykonywanie przepisów policyi drogowej i postanowienia karne.

Drogowe organa nadzorcze.

§. 55.

Czuwanie nad przestrzeganiem przepisów policyi drogowej, tudzież badanie i donoszenie przekroczeń tychże należy w pierwszym rzędzie do obowiązków służby drogowej, dalej organów policyi miejscowej, oraz c. k. żandarmeryi.

Każdy zatrzymany przez te organa z powodu przekroczenia postanowień niniejszej

ustawy ma im być posłuszny, jeśli chce uniknąć skutków prawem przepisanych.

Izba bez rozprawy uchwała §. 55 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Zaprzyśiężenie służby drogowej.

§. 56.

Organa, którym dozór nad drogą powierzyła władza nią zarządzająca, a szczególnie droźnicy mają być zaprzyśiężeni przez swoją władzę przełożoną.

Izba bez rozprawy uchwała §. 56. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

§. 57.

Zaprzyśiężone organa zarządu drogowego w służbie muszą nosić oznaki służbowe.

Izba bez rozprawy uchwała §. 57. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Wstrzymanie jazdy.

§. 58.

W razie przekroczenia przepisów policji drogowej co do zbyt szerokiego (§. 26.) lub zbyt ciężkiego (§. 21.) ładunku, albo nieodpowiednio zrobionych obręczy i dzwonów u kół (§§. 15. i 16.), lub niedozwolonych przyrządów do hamowania (§. 17.), albo zabronionego przyczepiania wozów (§. 28), lub wreszcie kierowania przez jednego woźnicę dwoma lub więcej wozami (§. 37.), można pozwolić na dalszą jazdę niezgodną z przepisami tylko do tej miejscowości, w której jest możliwe usunięcie nieprawidłowości.

Woźnica, jadąc do tej miejscowości, za to samo przekroczenie ponownie nie może

być karany, jeśli udowodni urzędowym poświadczeniem, że już raz za to samo przekroczenie został do odpowiedzialności pociągnięty (§. 68.).

Izba bez rozprawy uchwała §. 58. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Karanie przekroczeń.

§. 59.

Winny przekroczenia przepisów policji drogowej ma być karany, o ile to przekroczenie nie podlega powszechnej ustawie karnej lub postanowieniom karnym ustawy budowniczej, grzywną od 2 do 50 koron, a w razie niemożności uiszczenia grzywny, aresztem aż do dni ośmiu.

Przy tej zamianie należy przy karach niżej 10 koron za pierwszą koronę wyznaczyć 6 godzin aresztu, za każdą dalszą koronę po 2 godziny; przy karach wyżej 10 koron należy nałożyć za każdych 5 koron areszt po 12 godzin, a wogóle niewyżej niż 8 dni.

Izba bez rozprawy uchwała §. 59 zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Użycie grzywny.

§. 60.

Grzywny wpływają do funduszu ubogich tej gminy, w której orzeczenie karne wydane zostało, względnie, jeśli orzeczenie karne w pierwszej instancji zostało wydane przez polityczną władzę powiatową, do funduszu ubogich tej gminy, w której przestępstwo popełnione zostało.

Izba bez rozprawy uchwała §. 60. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta :

Sprawozdawca czyta:

Wynagrodzenie szkody.

§. 61.

Przekraczający przepisy policyi drogowej, niezależnie od kary, jest obowiązany na własny koszt przywrócić drogę do pierwotnego stanu, przeszkody w komunikacji usunąć i wszelką wyrządzoną szkodę wynagrodzić.

Izba bez rozprawy uchwała §. 61. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 62.

Do ocenienia szkody wyrządzonej na drodze jest powołaną przedewszystkiem służba drogowa zaprzysiężona (§. 56.).

Izba bez rozprawy uchwała §. 62. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 63.

Za szkodę wyrządzoną przez dzieci odpowiadają rodzice, za służbę niżej lat 14 służbodawcy.

Izba bez rozprawy uchwała §. 63. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 64.

Za szkodę wyrządzoną przez zwierzęta odpowiada właściciel lub solidarnie współwłaściciele zwierząt.

Izba bez rozprawy uchwała §. 64. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Użycie odszkodowania.

§. 65.

Kwota przypadająca tytułem wynagrodzenia szkody wpływa na rzecz funduszu drogi odnośnej.

Izba bez rozprawy uchwała §. 65. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Wydanie orzeczenia.

§. 66.

Prawo dochodzenia i karania tudzież skazywania na wynagrodzenie szkody z powodu przekroczeń przepisów policyi drogowej, a popełnionych na drogach publicznych niepaństwowych, czyto w gminie czy na obszarze dworskim, stanowiącym z nią jedną miejscowość, wykonuje, z wyjątkiem przekroczeń na drogach w §. 75. ustęp 2. tej ustawy wymienionych, w poruczonym zakresie działania naczelnik tejże gminy z dwoma assessorami, zaś w miastach, w których obowiązują przepisy ustawy gminnej z 13. marca 1889 Dz. u. kr. Nr. 24. i w gminach, w których obowiązują przepisy ustawy gminnej z 3. lipca 1896 Dz. u. kr. Nr. 51., burmistrz względnie naczelnik gminy.

Jeśli obwinionym o przekroczenie jest właściciel albo przełożony obszaru dworskiego lub jeżeli obwinioną jest jedna z osób do przeprowadzenia dochodzenia i wymiaru kary powołanych, wówczas przeprowadzi postępowanie karne polityczna władza powiatowa.

Przemawia p. Stapiński i stawia poprawkę, aby ustęp drugi powyższego paragrafu opuścić.

Izba poprawkę tę p. Stapińskiego popiera.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Marszałek odczytuje poprawkę p. Stapińskiego, poczem Izba w oddzielnem głosowaniu uchwała ustęp pierwszy i drugi §. 66. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 67.

Jeżeli przekroczenie przepisów tej ustawy popelnił przejezdny niezuany organom służby drogowej i zachodzi obawa, że nie będzie można pociągnąć go później do odpowiedzialności, może przeprowadzić dochodzenie i wydać orzeczenie analogiczne do postanowień §. 66. naczelnik (burmistrz) sam względnie z dwoma assesorami gminy sąsiedniej w kierunku drogi jadącego.

W tym celu należy się udać z winnym do urzędu wspomnianej gminy.

Izba bez rozprawy uchwała §. 67. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 68.

Naczelnik gminy (burmistrz), skoro dowie się o przekroczeniu przepisów policyi drogowej, ma sam względnie z dwoma assesorami (§. 66.) przeprowadzić sumaryczne dochodzenie co do winy i szkody. stosownie do wyniku wydać orzeczenie i je wykonać.

W orzeczeniu należy szczegółowo wymienić kwotę, jaka przypada na grzywnę i osobno kwotę, jaka przypada na wynagrodzenie szkody.

Jeżeli poszkodowany żąda wynagrodzenia przenoszącego 30 koron, wtedy w orzeczeniu karnem można mu przyznać tylko wynagrodzenie do 30 koron, a co do reszty wynagrodzenia należy go odesłać do zwyczajnej drogi sądowej.

Izba bez rozprawy uchwała §. 68. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Tok instancyi.

§. 69.

Od orzeczeń wydanych według §§. 66 do 68 służy prawo odwołania się do politycznej władzy powiatowej.

Każdy rekurs ma być wnoszony na ręce naczelnika (burmistrza) tej gminy, w której orzeczenie wydane zostało, w nieprzekraczalnym terminie 8 dni, licząc od dnia ogłoszenia względnie doręczenia wyroku.

W przypadkach, w których polityczna władza powiatowa jest pierwszą instancją, obowiązują co do dalszego rekursu ogólne przepisy.

Przeciw dwom równobrzmiącym orzeczeniom niema dalszego rekursu.

Izba bez rozprawy uchwała §. 69. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

IV. Różne postanowienia.

§. 70.

Co do zarządzeń, orzeczeń i rekursów w sprawach policyi drogowej, należących do własnego zakresu działania władz autonomicznych, obowiązują przepisy w tej mierze istniejące.

Izba bez rozprawy uchwała §. 70. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 71.

Zwierzchność gminna względnie Rada gminna ma prawo we własnym zakresie działania wydawać jeszcze osobne postanowienia policyjno-drogowe, które tą ustawą nie są objęte, a które w pewnym czasie lub dla pewnego miejsca mogą być potrzebne.

Wszelako takie zarządzenia mogą gminy wydawać wogóle tylko za zgodą odnośnego zarządu drogi, a w razach nagłych i nie eierpiących zwłoki za uzyskaniem dodatkowego zezwolenia tego zarządu.

Izba bez rozprawy uchwała §. 71. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 72.

Za przekroczenia przepisów o policyi drogowej wydanych przez gminy w zakresie własnym, w myśl zasady wyrażonej w §§. 49. i 71. niniejszej ustawy, Zwierzchność gminna względnie Rada gminna ustanowi karę w granicach postanowionych w §. 59. niniejszej ustawy.

Izba bez rozprawy uchwała §. 72. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 73.

Odwolania od postanowień wydanych na podstawie §. 71. nie mają mocy odra-
czającej.

Izba bez rozprawy uchwała §. 73. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 74.

Pod ogólną nazwą „droga“, której używa się w tej ustawie, rozumieć należy nie tylko tor jezdny lub koronę drogi, ale także mosty, kanały, przepusty, tamy, szluzy, rowy, szkarpy, burty (pobocza), rowy odpływowe, poręcze, zapory mytnicze, drogowskazy, znaki drogowe, graniczuiki, domki mytnicze i drożnicze i wogóle wszystkie przynależności drogi, na której lub przy której się znajdują.

Izba bez rozprawy uchwała §. 74. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

Drogi państwowe.

§. 75.

Przepisy tej ustawy o policyi drogowej mają mieć zastosowanie do dróg państwowych, wszelako tylko o tyle, o ile nimi nie

nałożono na skarb państwa jakiegoś zobowiązania i o ile dla ochrony dróg państwowych i dla komunikacji na nich nie istnieją lub nie zostaną wydane odmienne postanowienia.

Wykonywanie przepisów dotyczących się utrzymywania dróg, jako też postanowień karnych i postanowień co do wynagrodzenia szkód przy przekroczeniach tych postanowień należy co do dróg państwowych oraz tych niepaństwowych, które zostają w bezpośrednim zarządzie państwa i są utrzymywane z funduszków państwowych, do politycznych władz powiatowych.

Izba bez rozprawy uchwała §. 75. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 76.

Ustawa ta wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia, o ile w samej ustawie nie postanowiono inaczej.

Izba bez rozprawy uchwała §. 76. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 77.

Z dniem wejścia w życie postanowień tej ustawy tracą moc obowiązującą wszystkie inne przepisy w sprawach, obecną ustawą uregulowanych, które nie są zgodne z jej postanowieniami.

Izba bez rozprawy uchwała §. 77. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta:

§. 78.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Izba bez rozprawy uchwała §. 78. zgodnie z wnioskiem komisji.

Sprawozdawca czyta tytuł i wstęp ustawy:

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem z wyjątkiem miast Lwowa i Krakowa o policyi drogowej na drogach publicznych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje :

Izba uchwała tytuł i wstęp ustawy zgodnie z wnioskiem komisji.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania projektu powyższej ustawy bez czytania, uchwała Izba cały projekt powyższej ustawy w trzeciem czytaniu bez czytania.

Następuje :

Sprawozdanie komisji budżetowej o wniosku p. Marsa i tow. w sprawie dotacji dla lekarzy w służbie krajowej na podróże naukowe.

Sprawozdawca p. Jabłoński uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

W celu pogłębienia wiedzy i podniesienia poziomu naukowego lekarzy w służbie krajowej zatrudnionych, oraz w celu specjalnego zawodowego wykształcenia przez podejmowanie podróży naukowych, Sejm wstawia do budżetu na rok 1907 i upoważnia Wydział krajowy do wstawiania w latach następnych do budżetu krajowego kwotę 6.000 koron do dyspozycji Wydziału krajowego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje :

Sprawozdanie komisji budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany etatu posad i płac personelu lekarskiego i funkcyjnych administracyjnych krajowego szpitala powszechnego we Lwowie i krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie, tudzież o dotyczących petycyach.

Sprawozdawca p. Loewenstein uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

I. Sejm ustanawia płace prymaryuszy krajowego szpitala powszechnego we Lwowie, tudzież krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie w kwocie 3.000 K rocznie i dodatki pięcioletnie w kwocie po 600 K rocznie każdy.

II. Sejm ustanawia w etacie krajowego szpitala powszechnego we Lwowie i krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie wysokość dodatków pięcioletnich połączonych z posadą dyrektorów tych szpitali na kwotę 800 K rocznie w miejsce dotychczasowych dodatków pięcioletnich po 600 K rocznie.

III. Sejm ustanawia napowrót w etacie służby lekarskiej krajowego szpitala powszechnego we Lwowie posadę chemika szpitala z płacą 2.400 K rocznie, oraz z prawem do trzech dodatków pięcioletnich po 300 K rocznie.

IV. Sejm przyznaje kierownikom oddziału chorób zakaźnych krajowego szpitala powszechnego we Lwowie i krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie charakter i pobory prymaryuszów, przy równoczesnem jednak odjęciu dodatku osobistego przyznanego kierownikowi szpitala lwowskiego w kwocie 800 K rocznie.

V. Sejm ustanawia :

a) w etacie służby lekarskiej pomocniczej krajowego szpitala powszechnego we Lwowie jeszcze jedną posadę sekunda-

ryusza I. klasy i 3 posady sekundaryuszów II. klasy;

b) w etacie służby lekarskiej pomocniczej krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie jeszcze jedną posadę sekundaryusza I. klasy.

VI. Sejm ustanawia w etatach służby lekarskiej pomocniczej krajowego szpitala powszechnego we Lwowie i krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie place:

a) sekundaryuszy I. klasy w kwocie 1.600 K rocznie;

b) sekundaryuszy II. klasy w kwocie 1.400 K rocznie — i prawa do poboru relutum za pomieszkanie w kwocie 400 K rocznie bez względu na klasę, a to do czasu, zanim sekundarynszom tym oddane zostanie pomieszkanie z opałem i światłem w relutum.

VII. Sejm zatwierdza wstawione do preliminarza budżetu krajowego szpitala powszechnego we Lwowie i krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie kredyta na dalsze dwa adjuta dla każdego z tych szpitali.

VIII. Adjuta ustanowione dla praktykantów lekarskich w krajowym szpitalu powszechnym we Lwowie i krajowym szpitalu św. Łazarza w Krakowie przyznawane w miarę stwierdzonej w służbie użyteczności praktykanta dla szpitala, winny być corocznie w ciągu służby podwyższane o kwotę 200 K. Suma adjutum pobieranego przez praktykanta lekarskiego nie może przenosić 1.400 K rocznie.

IX. Sejm ustanawia w etacie służby administracyjnej szpitali krajowych we Lwowie i Krakowie placę aptekarzy po 2 200 K rocznie przy równoczesnem odjęciu obecnie

pobieranych przez tychże dodatków osobistych, a to we Lwowie w kwocie 400 K, w Krakowie zaś w kwocie 200 K rocznie.

Dotychczasowe dodatki aktywalne i pięcioletnie tych funkcyjaryuszów pozostają nadal niezmienione.

X. Sejm zatwierdza wniosek Wydziału krajowego na zrównanie płac aplikantów kancelaryjnych w szpitalach krajowych we Lwowie i w Krakowie z płacami aplikantów rachunkowych i manipulacyjnych Wydziału krajowego, o ile aplikanci przy szpitalach, skutkiem przydzielenia ich do czynności w Izbach przyjęcia, nie otrzymują prócz płacy przywiązanych do tych czynności emolumentów w naturze.

XI. Petycyje urzędników krajowego szpitala powszechnego we Lwowie, urzędników krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie, dytaryuszy krajowego szpitala we Lwowie i dytaryuszy krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie Ls. 452, 569, 311 i 650 przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedstawienia wniosku na najbliższej sesji sejmowej.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie wniosków komisji od I—XI *en bloc*.

Izba uchwała przyjęcie powyższych wniosków *en bloc*, poczem w oddzielnem głosowaniu uchwała wnioski komisji od I—XI. *en bloc*.

Marszałek odracza posiedzenie do godziny 7. po południu.

Przerwa posiedzenia godzina 2 minut 15 po południu.

Dalszy ciąg posiedzenia z dnia 12. marca 1907.

Początek o godzinie 7 minut 30 wieczorem.

Marszałek konstatuje dostateczną liczbę posłów i otwiera napowrót przerwane posiedzenie.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o wniosku p. Brykczyńskiego w sprawie niedopuszczenia do otwarcia granicy rumuńskiej dla dowozu żywego bydła i nierogacizny oraz bitego mięsa.

Sprawozdawca p. Brykezyński uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, by nie dopuścił do otwarcia granicy rumuńskiej dla importu żywego bydła i nierogacizny, jako też i biatego mięsa oraz by nie zezwolił na przewóz transito z Rumunii tak bydła jak i mięsa do Cesarstwa Niemieckiego inaczej, jak tylko w wagonach plombowanych i przy zachowaniu najdalej idących ostrożności.

Przemawia p. Michalski i stawia następujący dodatek do wniosku komisji.

Ze względu jednak na aprowizacyę większych miast należy otworzyć granicę rosyjską i rumuńską dla wprowadzenia, przynajmniej do końca b. r. bydła rzeźnianego wprost do rzeźni z wyraźnem zastrzeżeniem, że bydło to służyć ma li tylko do celów rzeźnianych, a nie hodowlanych.

Izba powyższą poprawkę p. Michalskiego popiera.

Przemawia p. Maryewski.

Przemawia p. Skołyaszewski.

Przemawia p. Jabłoński.

Przemawia p. Kozłowski.

Sekretarz p. Urbański stawia wniosek na zamknięcie rozprawy.

Marszałek oznajmia, iż do głosu zapisani są pp. Stapiński, Leo, Hryk, Włodek Filip i Kramarczyk.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy.

Marszałek udziela głosu p. Stapińskiemu.

Przemawia p. Stapiński.

Przemawia p. Leo.

Przemawia p. Hryk.

Przemawia p. Włodek Filip.

Przemawia p. Kramarczyk.

Po przemówieniu p. sprawozdawcy, Izba uchwała wniosek komisji, w oddzielnem zaś głosowaniu odrzuca poprawkę p. Michalskiego, którą Marszałek odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji dla reform agrarnych o petycji c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego w sprawie ubezpieczenia bydła.

Sprawozdawca p. Paygert uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania odczytuje następujące wnioski komisji:

1. Wzywa się c. k. Rząd, aby opracował zmiany dotychczasowych ustaw weterynaryjnych w tym kierunku, iżby zabezpieczono rolników przed skutkami wyrządzanymi przez zarazy temi ustawami obecnie objęte.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w możliwie najbliższym czasie, a więc już w jesieni roku bieżącego przedłożył Sejmowi projekt ustawy o ubezpieczeniu bydła rogatego, który opierać się będzie na dobrowolnych lokalnych związkach pod patronatem zakładu krajowego.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. Męciński.

Przemawia p. Kramarczyk.

Przemawia p. Oleśnicki.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba przystępuje następnie do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski 1. i 2. komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji budżetowej z przedłożenia Wydziału krajowego o budowie szkół ludowych.

Sprawozdawca p. Kozłowski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od

czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji, sprostowawszy poprzednio omyłki druku w sprawozdaniu, a mianowicie na stronie 3 w piątym ustępie zamiast 58191 ma być 221999, a następnie zamiast 24·7% ma być 19·6%:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie przyspieszenia budowy szkół ludowych Sejm przyjmuje do wiadomości.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki aż do wysokości 10 milionów koron, przeznaczonej na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych w myśl Art. 9. ustawy z 24. kwietnia 1894 Nr. 49 Dz. u. kr., wyłącznie na budowę nowych szkół w tych gminach:

a) gdzie rozprawa konkurencyjna co do budowy nowej szkoły została już przeprowadzoną, strony konkurencyjne złożyły w całości lub w przeważnej części 120% datki konkurencyjne w myśl Art. 9. wspomnianej wyżej ustawy na nie przypadające, a grunta pod budowę szkoły są już zainstalowane na własność funduszu szkolnego miejscowego;

b) gdzie szkoły dotychczas nie zorganizowano jedynie dla braku budynku szkolnego, albo gdzie szkołę wprowadzić zorganizowano, ale dla braku budynku szkolnego dotychczas w życie nie weszła.

3. Zaciągnięcie powyższej pożyczki nastąpi w drodze stopniowej emisji 4% obligacji dłużnych w takiej kwocie, jaką Wydział krajowy na podstawie szczegółowych dat przez Radę szkolną krajową mu dostarczanych na budowę poszczególnych szkół co roku uchwali.

4. Na oprocentowanie i umorzenie zaciągniętej pożyczki wstawiać będzie Wydział krajowy odpowiednią kwotę do każdego rocznego preliminarza funduszu szkolnego krajowego.

5. a) Do budżetu funduszu krajowego przy rubryce V. poz. 5 na rok 1907 wstawia się:

kwotę 100.000 K na oprocentowanie i umorzenie tej części pożyczki, jaka w drugim półroczu 1907 na cel budowy szkół w punkcie 2. pod a i b wymienionych, emitowaną zostanie;

b) Do budżetu funduszu szkolnego przy rubr. V. poz. 17:

kwotę 200.000 K na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych w myśl Art. 9. ustawy z 24. kwietnia 1894 Nr. 49 Dz. u. kr., na cele budowy szkół w gminach nieobjętych punktem 2. niniejszej uchwały.

6. Ażeby c. k. Rząd zorganizował odpowiedni nadzór techniczny przy władzach szkolnych.

W rozprawie ogólnej przemawia p. Stapiński.

Przemawia p. Gorayski.

Przemawia p. Tomaszewski.

Po zamknięciu rozprawy ogólnej przemawia p. sprawozdawca.

Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski 1—6 komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji kolejowej o wniosku p. Buynowskiego i o petycjach w sprawie budowy kolei Dębica-Jasło.

Sprawozdawca p. Traczewski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

I. Sejm uznaje projektowaną kolej Dębica-Jasło ze względu na ogólne interesy kraju za potrzebną i użyteczną.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził z c. k. Rządem definitywne rokowania w sprawie budowy kolei z Dębicy do Jasła, jako kolei państwowej i zdał sprawę z wyniku tych rokowań na następnej sesji.

III. Sejm wzywa Rząd, aby wstawił w preliminarz państwowy na r. 1908 kwotę potrzebną na koszt wypracowania projektu kolei Dębica-Jasło, oraz aby zarządził wypracowanie tego projektu przez organa rządowe o ile możliwości jeszcze w ciągu roku 1908.

Marszałek otwiera rozprawę ogólną.

Przemawia p. ks. Pastor.

Przemawia p. Buynowski.

Przemawia p. ks. Pastor.

Po zamknięciu rozprawy i zrzeczeniu się głosu przez p. sprawozdawcę, Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski I—III komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji kolejowej o petycjach Reprezentacji powiatu dąbrowskiego w sprawie urządzeń kolejowych i taryf na kolei lokalnej Tarnów-Szczucin.

Sprawozdawca p. Męciński uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości niniejsze sprawozdanie.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu aby z całym naciskiem domagał się u c. k. Rządu, żeby przyobiecany pociąg osobowy niezawodnie kursował od 1. maja b. r. i aby statut Towarzystwa akcyjnego kolei Tarnów-Szczucin jak najprędzej uzyskał zatwierdzenie c. k. Rządu i wszedł w życie.

3. Aby stosunki wodne przy współudziale i wedle opinii Biura melioracyjnego Wydziału krajowego zbadane i tak poprawione zostały, żeby na wypadek praktykowanych u nas często tzw. „Wód Świętojańskich“ interesowani na szkodę wskutek możliwej zwłoki narażeni nie byli.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie, oraz bez rozprawy powyższe wnioski 1—3 komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła w 1905 roku.

Sprawozdawca p. Schnell uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania odczytuje następujące wnioski komisji.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do hodowli bydła w r. 1905.

2. Sejm postanawia powiększenie stałego funduszu hodowlanego do kwoty koron 150.000 w pięciu ratach rocznych od roku 1907—1911 po 10.000 kor.

3. Sejm wstawia na cel powyższy 10.000 kor. tytułem pierwszej raty do rubryki X. budżetu wydatków funduszu krajowego na r. 1907.

4. Sejm wzywa Wydział krajowy, by w sprawie szybszego podniesienia hodowli bydła w kierunku opasowym w myśl żądań c. k. Rządu wziął pod rozwagę, jakimi funduszami krajowymi tej mógłby przyjąć z pomocą, wdrożyć rokowania z c. k. Rządem, przy układaniu preliminarza na rok 1908 wstawił w rubrykę wydatków funduszu krajowego odpowiednią kwotę i przedłożył Sejmowi odnośne wnioski.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski 1—4 komisji które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje:

Sprawozdanie komisji szkolnej w przedmiocie petycji nauczycieli i nauczycielek

o przyznanie dodatków pięcioletnich lub osobistych.

Sprawozdawca p. Michałowski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji:

1) Petycyę Maryi Chrzanowskiej, Anastazyi Broszównej, Rozalii Sokołowskiej, Karola Pełzaczyńskiego, Franciszka Gottwalda, Teodora Bernadzikiewicza, Franciszka Budzińskiego i Tomasza Okońskiego o przyznanie dodatków pięcioletnich lub osobistych, odstępuje się Wydziałowi krajowemu z wezwaniem, aby zbadał je w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową i przedłożył w tym przedmiocie sprawozdanie wraz ze swymi wnioskami na najbliższem zebraniu Sejmu.

2) Nad petycyami: Tomasza Cybiaka, Jana Macewicza, Teodora Ilkowa, Jana Czekańskiego, Maryi Kubik, Mieczysława Sobieskiego, Ludwika Gorzki, Wawrzyńca Czupka, Bazylego Koreńca, Jana Kruczka, Antoniego Głodta, Jana Lubieńca, Stanisława Winiarskiego przechodzi Sejm do porządku dziennego.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej i uchwała oddzielnie oraz bez rozprawy powyższe wnioski 1 i 2 komisji, które p. sprawozdawca odczytuje.

Następuje :

Sprawozdanie komisji prawniczej o petycyach zwierzchności gminnej i przełożenstwa obszaru dworskiego w Demeszkowcach o wyłączenie gminy Demeszkowce z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bursztynie i przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bołszowcach.

Sprawozdawca p. Huza uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Petycyę gminy Demeszkowce L. s. 1299/07 i obszaru dworskiego tamże L. s. 1318/07 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i postawienia w swoim czasie wniosku.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji petycyjnej o petycyi Ludwika Christilbauera, czasowego funkcyjonyusza krajowego Biura kolejowego, o udzielenie mu dyspenzy w wykazaniu się dowodem ukończonych studyów technicznych, celem uzyskania stałej posady w służbie krajowej.

Sprawozdawca p. E. Michałowski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Ludwikowi Christilbauerowi, czasowemu funkcyjonyuszowi krajowego Biura kolejowego we Lwowie, przyznaje się w drodze łaski dyspenzę w wykazaniu się dowodem wiadomości technicznych przepisanych w ustanowie służby krajowej dla starających się o stałe pomieszczenie w tej służbie.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje :

Sprawozdanie komisji petycyjnej dotyczące petycyi Dominika Gembarzewskiego, czasowego inżyniera - asystenta krajowego biura kolejowego o udzielenie mu veniam aetatis.

Sprawozdawca p. Michałowski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Dominikowi Gembarzewskiemu, czasowemu inżynierowi-asystentowi w krajowym biurze kolejowym udziela się w drodze łaski veniam aetatis celem umożliwienia mu uzyskania stałej posady.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następuje:

Sprawozdanie komisji drogowej o petycji gmin Stary Żywiec i Zarzecze o budowę mostu na rzece Sole.

Sprawozdawca p. Baworowski odczytuje sprawozdanie komisji, zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję gmin Stary Żywiec i Zarzecze odstępuje się c. k. Rządowi do najrychlejszego zbadania i możliwego uwzględnienia.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek komisji.

Następny punkt, którym jest sprawozdanie komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności w sprawie publicznego pośrednictwa pracy, Marszałek usuwa z porządku dziennego.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej o żądaniu c. k. Sądu obwodowego w Cieszynie o zezwolenie na dalsze sądowo-karne ściganie posła ks. Stanisława Stojalowskiego o obr. zę czei popełnioną drukiem.

Sprawozdawca p. Tarnawski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Załatwiając wezwanie c. k. Sądu obwodowego w Cieszynie z 24. września 1906 l. cz. Pr. VIII 9/1 Sejm Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem odmawia żądaniu zezwolenia na dalsze postępowanie karne przeciw posłowi ks. Stanisławowi Stojalowskiemu o występki z §§. 488, 493 u. k. podczas obecnej sesji sejmowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie komisji prawniczej c. k. Sądu powiatowego oddz. I. w Krakowie o zezwolenie na sądowo-karne ściganie posła Stapińskiego o przestępstwo prasowe.

Sprawozdawca p. Tarnawski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujący wniosek komisji:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm odmawia żądaniu c. k. Sądu powiatowego karnego w Krakowie z 18. lutego 1907 l. cz. U 1228/7 o zezwolenie na sądowe ściganie posła Jana Stapińskiego o przekroczenie prasowe §. 19 ust. pras.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych wniosków i interpelacyj.

Sekretarz p. ks. Mazikiewicz czyta:

I n t e r p e l a c y a

do Wys. c. k. Rządu posła ks. Bohaczewskiego i tow. w sprawie niezatwierdzenia wybranych delegatów stanu nauczycielskiego do Rady szkolnej okręgowej w Kałuszu i Dolinie.

Jeszcze dnia 14. lipca 1906 na konferencji okręgowej w Kałuszu wybrany został Józef Głodkiewicz, kierownik szkoły w Podgórkach delegatem nauczycielstwa do Rady szkolnej okręgowej w Kałuszu 64 głosami na 70 głosujących, a tak samo Antoni Petryna, kierownik szkoły w Ceniowie, delegatem do Rady szkolnej okręgowej w Dolinie, mimo to oba te wybory dotychczas dla czegoś nie zostały zatwierdzone. Dlatego podpisani zapytują: czy wiadomy ten fakt c. k. Rządowi i dla czego Wys. c. k. Rząd pozbawia nauczycielstwo obu tych powiatów reprezentantów i obrońców swoich spraw w Radach szkolnych okręgowych?

Interpelujący:
Bohaczewski, w. r.

Oleśnicki, Kuryłowicz, Barabasz, Korol, Mogilnicki, Effinowicz, Ostapezuk, Mazikiewicz, Krempa, Bojko, J. Jaworski, Stapiński, F. Włodek.

I n t e r p e l a c y a

do Wys. c. k. Rządu posła ks. Bohaczewskiego i tow. w sprawie niezatwierdzenia przez c. k. Starostwo w Dolinie wybranej Rady szkolnej miejscowej jak i Zwierzchności gminnej w gminie Strutyn niżny powiatu dolińskiego.

Jeszcze trzy lata temu wybrana została w gminie Strutyn niżny Rada szkolna miejscowa a we wrześniu zeszłego roku nowa Rada gminna i Zwierzchność gminna — mimo to obie te sprawy nie mogą doczekać się aprobaty ze strony c. k. Starostwa w Dolinie.

Podpisani zapytują:

Czy wiadomy ten stan rzeczy Wys. c. k. Rządowi, który ciężko odbija się na gminie Strutyn niżny i czy gotów Wysoki c. k. Rząd ten anormalny stan usunąć a wybraną w gminie Strutyn niżny Zwierzchność gminną jak i Radę szkolną miejscową jak najspieszniej zatwierdzić?

Interpelant:

Bohaczewski, w. r.

Staruch, Oleśnicki, Kuryłowicz, Barabasz, Korol, Mogilnicki, Effinowicz, Ohrymowicz, Bojko, J. Jaworski, Mazikiewicz, Stapiński, F. Włodek.

I n t e r p e l a c y a

do Wysokiego c. k. Rządu p. ks. Bohaczewskiego i tow. w sprawie nielegalnego zabrania ksiązek kupieckich kramarzowi Stachowi Ohorodnyk z Czyżewic przez c. k. Starostwo w Mościskach.

Stach Ohorodnyk kramarz z Czyżewic, był chociaż niesłusznie obwiniony o zbrodnię gwałtu publicznego przez rzekomo niebezpieczne groźby w czasie strejku. C. k. Prokuratoria nie znalazła jednak podstawy

do oskarżenia i śledztwo zastanowiono. Mimo to zabranych przy rewizji ksiązek kupieckich szczególnie notatek i ksiąg dłużników c. k. Sąd obwodowy w Przemyśle nie zwrócił, tylko zawiadomił, że je odstąpił c. k. Starostwu w Mościskach. Jednocześnie i to Starostwo zwleka z wydaniem ksiązek, wskutek czego Stach Ohorodnyk narażony jest na materyalne straty i znieszczenie egzystencyi. Wobec tego zapytują podpisani:

Czy znany jest Wysokiemu Rządowi ten fakt maltretowania Stacha Ohorodnyka przez c. k. Starostwo w Mościskach? Czy gotów Wysoki Rząd oddanie ksiąg kupieckich Stachowi Ohorodnykowi jak najspieszniej zarządzić?

Interpelant:

Bohaczewski, w. r.

Oleśnicki, Kuryłowicz, Barabasz, Staruch, Korol, Ostapezuk, Effinowicz, Mogilnicki, Mazikiewicz, Bojko, Krempa, F. Włodek, J. Jaworski, Ohrymowicz, Stapiński.

I n t e r p e l a c y a

do Wysokiego c. k. Rządu p. ks. Bohaczewskiego i tow. w sprawie zgubnej gospodarki komisarza rządowego w mieście Kałuszu.

Rada miejska w Kałuszu została rozwiązana, a zarząd miasta oddano w ręce komisarza rządowego p. Fusa i złożonego z 5. członków beiratu. Ten komisarz rządowy zaczął swoją gospodarkę od ułożenia zanadto wielkiego budżetu, który na rok 1907 wynosi 216 procent dodatku od podatku. Między pozycjami budżetu znajdują się rzeczy wprost luksusowe, jak ogród spacerowy umieszczony za miastem i nie wiedzieć dla kogo przeznaczony. Mieszczanie kałuscy obciążeni są i tak nadzwyczajnymi długami i wydatkami, jako to: na budowę cerkwi, repartyeya 149 tysięcy kor., dług za pastwisko 5 tysięcy kor., a teraz przychodzą jeszcze i ogród spacerowy i wodociąg kosztami 160 tysięcy kor. Całego tego

ciężaru nie odczuwają członkowie beiratu, bo są to ludzie nieposiadający żadnej realności i nieponoszący żadnych ciężarów. Taka gospodarka może i do reszty zniszczyć i tak niezamożnych mieszczan miasta Kalusza i ciężko odbić się na mieście i dlatego podpisani zapytują:

Czy wiadoma Wysokiemu c. k. Rządowi powyższa zgubna gospodarka w mieście Kalusza i czy gotów c. k. Rząd w myśl obowiązującej ustawy komisarza rządowego odwołać, a nowe wybory do Rady miasta w Kalusza jak najspieszniej rozpisać?

Interpelant:
Bohaczewski, w. r.

J. Jaworski, Kuryłowicz, Mazikiewicz, Korol, Stapiński, F. Włodek, Bojko, Krempla, Oleśnicki, Mogielnicki, Effinowicz, Ostapczuk, Barabasz, Staruch i Huryk.

I n t e r p e l a c y a

do Wys. c. k. Rządu posła ks. Bohaczewskiego i tow. w sprawie wyboru Zwierzchności gminnej w gminie Raków powiatu dolińskiego.

Już dawno wybrana została we wsi Raków powiatu dolińskiego nowa Rada gminna i nowa Zwierzchność gminna, a chociaż oba te akty wyborecze odbyły się w obecności wydelegowanego c. k. Komisarza z Doliny, mimo to c. k. Starostwo w Dolinie dotychczasowej Zwierzchności gminnej nie zawywa do przysięgi, ani jawiącym się delegatom gminy nie podaje ustnie przyczyn tego swego postępowania.

Podpisani zapytują: Czy wiadomy ten stan rzeczy Wys. c. k. Rządowi, dlaczego tenże toleruje i czy gotów Wys. c. k. Rząd ten stan usunąć, a wybraną Zwierzchność gminy w gminie Raków jak najspiesznie zatwierdzić?

Interpelant:
Bohaczewski, w. r.

Oleśnicki, Kuryłowicz, Barabasz, Korol, Staruch, Ostapczuk, Mogielnicki, Effinowicz, J.

Jaworski, Ochrymowicz. Krempla, Mazikiewicz, Stapiński, F. Włodek.

I n t e r p e l a c y a

do c. k. Rządu.

W gminie Kasperowce pow. zaleszczyckiego jest nauczycielem przy miejscowej szkole N. Feret, który dopuszcza się ciężkich nadużyć.

Na usprawiedliwienie tego twierdzenia posłużą następujące fakty:

1) Ucznia Jakowa Stihar, syna biednej wdowy Maryi, uderzył nauczyciel w twarz tak, że błonka uszna lewa pękła i na to ucho chłopczyka nie słyszy; teraz uwolnił go na własną rękę od szkoły, a żeby biedną matkę skłonić do milczenia.

2) Na miejscowego księdza chodzącego z kropidłem mówił, że to nie ksiądz chodzi z kropidłem lecz czart — i to mówił przy dzieciach.

3) Rozalię Góral Rusinkę za to, że powiedziała po rusku „sława Isusu Chrystu“ sto razy zawracał od drzwi szkoły, dopóki nie powiedziała „pochwalony“ i ciągle ją męczy, że ona musi być Polką.

4) Chłopca Dyzia Spodaryk z dopełniającej nauki, co powiedział: „Sława Isusu Chrystu“ jemu na drodze i nie zdjął ni ziutko czapki zawołał do swego pokoju i bił po twarzy i głowie, co drudzy chłopcy widzieli i słyszeli.

5) Dziecko Hawryły Hyna pobił, a gdy ojciec upomniał się u wszystkich władz, wtedy Feret wypędzał dziecko ze szkoły, a zapisywał absencje i podał ojca na karę, którą tenże musiał zapłacić.

6) Dzieci używa do wszelkich robót i posług, bo stróża nie trzyma.

Fakty te mogą być każdego czasu stwierdzone licznymi świadkami.

Wobec tego zapytują podpisani:

1) Czy znane te nadużycia c. k. Rządowi?

2) Czy zamysła c. k. Rząd nauczyciela tego do odpowiedzialności pociągnąć i ewentualnie na inne miejsce przenieść?

Interpelant:

Oleśnicki, w. r.

Huryk, Bohaczewski, Effinowicz, Kuryłowicz, Barabasz, Staruch, Stapiński, F. Włodek, Bojko, Krempa, J. Jaworski, Ostapczuk, Korol, Mazikiewicz.

I n t e r p e l a c y a

do c. k. Rządu.

W szkole ludowej w Jelenkowatem pow. Stryj panują nieprawidłowości, które dotkliwie odbijają się na interesach ubogiej górskiej gminy.

Na pokrycie stałego ryczałtu na rzezone potrzeby szkoły w Jelenkowatem na rok 1906 w ogólnej kwocie 142 kor. ma dać gmina 83 kor. 46 hal., obszar dworski 13 kor. 67 hal., a Rada szkol. kraj. miała dać z funduszu szkol. krajow. 44 kor. 85 hal., lecz kwotę tę, którą miała w początku roku 1906 wyasygnować — nie wyasygnowała dotychczas! Na rok 1907 rozumie się jeszcze także nie wyasygnowano. Rada szk. krajowa oprócz tego przerzuca nieprawie na tę gminę cały ciężar ponoszenia wydatku na opał szkoły, w ilości 60-ciu fur, płacąc wszystkiego 44 kor.; chociaż tych 60 fur, jeślibyśmy policzyli na 150 kor. to na fundusz szkol. kraj. wypadłoby dać na szkołę w Jelenkowatem kwotę 92 kor. 77 hal. A tego Rada szkolna kraj. nie daje. Gmina obowiązana jest dostarczyć opalu tylko dla sali szkolnej — każdoczesna nauczycielka ma w dekrecie wyznaczoną roczną płacę i wolne pomieszkanie — drzewa jej żadna władza nie przyznaje. Tymczasem nauczycielka bierze sobie do swego pomieszkania, t. j. do kuchni i do pokoju, drzewa ile zechce, tak, że dla niej wychodzi dwa razy tyle drzewa, co na opał sali szkolnej.

Oprócz tego ponosi szkoła w Jelenkowatem dotkliwą krzywdę przez to, że Rada szkol. okręg. w Stryju nie chce zwrócić jej pieniędzy pochodzących z kar za nieposyłanie dzieci do szkoły, a przeznaczonych na potrzeby biednej szkolnej młodzieży, a na urgensy Rady szkol. miejscowej odpowiedziała pismem z 25. września 1905 L. 2533, że pieniądze te użyte zostały na inne cele.

Wobec tego zapytują podpisani:

1) Czy wie c. k. Rząd o tych anormalnych stosunkach?

2) Czy gotów c. k. Rząd przez c. k. Administrację szkolną nieprawidłowości te jak najspieszniej usunąć?

Interpelant:

Oleśnicki, w. r.

Huryk, Bohaczewski, Effinowicz, Kuryłowicz, Barabasz, Staruch, Stapiński, F. Włodek, Bojko, Krempa, J. Jaworski, Ostapczuk, Korol, Mazikiewicz.

I n t e r p e l a c y a

do c. k. Rządu w sprawie nadużyć wyborczych w powiecie starsamborskim.

Przy dopełniającym wyborze posła w Starym Samborze, który odbył się dn. 24. stycznia 1907 r., dopuszczono się bardzo wielu nadużyć, z których przytaczamy tu tylko niektóre. I tak:

I. W Turzem, które daje 5-ciu wyborców, wyhory zapowiedziane na 11. godzinę przed południem w kancelaryi gmiunej odbyły się o 7 $\frac{1}{2}$ godz. rano we dworze pana Franciszka Włodka. O zmianie godziny i lokalu wyborczego nie wiedział nikt, oprócz żydów i kilku popleczników wójta. Tem to da się wyjaśnić, że na 15-stu żydów uprawnionych we wsi do głosowania, głosowało 13-stu a na wyżej jak 300-tu chrześcijan prawyborców tylko 12 tu. Wszystko to zrobił komisarz wyborczy Eugeniusz Wiśniewski, c. k. inspektor podatk., który dnia 10. stycznia w noce przyjechał do

dworu, natychmiast przywołał do siebie wójta, a następnie wójt powiadomił o wszystkim zaraz w nocy żydów i najbliższych swoich stronników. Przeciw tym wyborom wniesiono protest do c. k. Starostwa w Starym Samborze, a oprócz tego zażalenie telegraficzne i pisemne do c. k. Namiestnictwa. Wyborów jednak nie unieważniono i aż po przeprowadzonym wyborze posła przesłało c. k. Starostwo orzeczenie z dnia 18. stycznia 1907 L. 734 i z poniżeniem nawet urzędowej władzy zaprzeczyło fakta, które w żaden sposób nie dadzą się zaprzeczyć. Przeciw orzeczeniu c. k. Starostwa pokrzywdzeni wyborcy wnieśli rekurs do c. k. Namiestnictwa dnia 28. stycznia 1907 r. i naprowadzili najpoważniejszych gospodarzy na świadków, którzy oświadczyli gotowość przysięgi na stwierdzenie podniesionych zarzutów. Dodamy jeszcze i to, że żydzi: Chaim Horman i Dawid Nistel nie mieli prawa do głosowania, a c. k. Starostwo w rozstrzygnięciu protestu uznało ich głosy za ważne z tej przyczyny, że byli zamieszczeni na liście wyborczej.

Przeciwstawimy temu:

W Strzelbicach c. k. Starostwo unieważniło wybory jedynie dlatego, że wybory nie odbyły się u wójta, jak były zapowiedziane, lecz w sali szkolnej, w domu czytelnianym. A nie mogły odbyć się u wójta dlatego, bo woda była wielka, przez którą w żaden sposób nie można było przejechać. Na tę zmianę zgodzili się wszyscy: c. k. Komisarz wyborczy, wójt i wyborcy. W Koble znowu znieważniono dlatego, że wybory odbyły się kilka minut przedziej bo trochę przedziej przyjechał komisarz wyborczy, lecz on po skończonem głosowaniu czekał jeszcze długo i posyłał na wieś za wyborcami. Lecz w jednym i drugim miejscu chodziło o powalenie niezawisłych wyborców, a w Turzem chodziło znowu o to, ażeby nie dopuścić do wyboru takich wyborców.

II. W Laszkach murowanych pierwsze wybory przeprowadzone jak najlegalniej, u-

nieważniono jedynie dlatego, że zostali wybrani niezawisli wyborcy. Przy drugich wyborach, które przeprowadzał koncepista przy c. k. Starostwie Mieczysław Zieliński dopuszczono się największych nadużyć i tak:

1) Nowe wybory odbyły się dnia 17. stycznia, a ogłoszenie przybito dopiero w nocy z dnia 16. na 17., tak, że ludzie o nowych wyborach nie byli na czas powiadomieni.

2) Do głosowania nie dopuszczono miejscowego duszpasterza wikarego zarządzającego ks. Józefa Sawickiego i komisarz wyborczy wypędził go nawet z lokalu wyborczego, przez co wywołał pośród parafian wielkie oburzenie.

3) Pisarza gminnego usunięto, a urząd pisarza sprawował lustrator powiatowy Romuald Halka, który przez to, że nie było kontroli, wpisywał głosy, jak mu się podobało. Na 87 głosujących oddało swoje głosy 50 prawyborców na Nykołaja Myketę i Waśka Kozyra, a wyborcami zostali ogłoszeni Dominik Lewicki i Hryć Pich, a nadto Iwan Kozyr dostał 15 głosów, na którego nikt nie głosował. Za taki wynik wyborów 50 prawyborców gotowało się wnieść skargę do c. k. Prokuratury, lecz c. k. Starostwo, a względnie główni winowajcy c. k. koncepista Mieczysław Zieliński i lustrator powiat. Romuald Halka terroryzowali ludzi groźbami, ażeby dali sobie spokój, bo powiadają ich za oszczerstwo do kryminału.

Na wniesiony rekurs c. k. Starostwo wszystkie te nadużycia zatwierdziło, przyznając tylko w części pofalszowanie oddanych głosów. Przytem podnosimy, że podczas, gdy żydom w Turzem: Chaimowi Hormanowi i Dawidowi Nistlowi c. k. Starostwo przyznało prawo głosowania z tytułu, że byli umieszczeni na liście, to z tego nawet samego tytułu to samo c. k. Starostwo w Starym Samborze nie przyznało takiego prawa ks. Józefowi Sawickiemu w Laszkach murowanych, chociaż tam tenże sprawuje obowiązki samodzielnego duszpasterza.

III. W Suszycy wielkiej pierwsze wybory naznaczone były w kancelaryi gminnej. Komisarz wyborczy c. k. koncepista Mieczysław Zieliński, dowiedziawszy się od żydów, że w kancelaryi zebrało się wielu ludzi, nie jechał już tam, lecz niby nagle zachorował i zajechał do wójta, gdzie przyszło także kilku żydów. Tu kazał wójtowi, ażeby zawołał ze 3-ech sąsiadów do głosowania, tylko prędko, bo on chory na krzyże i nie może długo siedzieć, a gdy wójt odpowiedział, że pobiegnie zawołać ludzi z kancelaryi gminnej, powiedział mu, ażeby na-przód oddał głos, a dopiero potem szedł ludzi wołać. Tymczasem ktoś dał ludziom znać, przyszli sami i wybory odbyły się już u wójta. Ponieważ wybrano wyborców niezawisłych, wybory te uznawano a jako przyczynę podano, że nie odbyły się w kancelaryi gminnej, jak były zapowiedziane.

Dzień przed drugimi wyborami chodził wójt z żydem leśniczym po rewizji od chaty do chaty przez całą wieś i grozili każdemu, że jeżeli nie będzie głosować tak, jak oni mówią, to będzie siedzieć w kryminale za kradzież z lasu. Na drugi dzień wybory odbyły się we dworze u żyda na samym końcu wsi, pisarza gminnego usunięto a urząd pisarza znowu sprawował lustrator pow. Romuald Halka.

IV. Na Posadzie Chyrowskiej przy głosowaniu komisarz wyborczy c. k. koncepista Mieczysław Zieliński kazał głosy oddane na parocha ks. Jana Olszańskiego dzielić na różne osoby i tem unieważnił jego wybór.

V. Podczas samego wyboru posła dnia 24. stycznia znajdowało się 4-ech żandar-mów w środku w lokalu wyborczym i to z naflancowanymi bagnetami. Tak samo i przy prawyborach wszędzie byli żandarmi i podczas wyboru byli w lokalach wyborczych. W Leninie wielkiej aż na żądanie parocha ks. Danily Kucija żandarmi opu-ścił lokal wyborczy.

Niniejszem więc podpisani zapytują:

1) Czy wie o tem c. k. Rząd?

2) Czy pociągnie winowajców do odpowiedzialności po myśli ustawy?

We Lwowie, dnia 12. marca 1907.

Interpelant:

Oleśnicki, w. r.

Korol, Mazikiewicz, Szponder, Bohaczewski, Effinowicz, J. Jaworski, Kuryłowicz, Huryk, Staruch, Ostapczuk, Ochrymowicz, Stojałow-ski, Barabas, Mogilnicki.

I n t e r p e l a c y a
do Wydziału krajowego

w sprawie zasystowania przez Wydział po-wiatowy w Dobromilu pieniędzy uzyska-nych z sprzedaży lasu na cerkiew w Ło-pusznicy.

Członkowie Rady gminnej w Łopuszni-cy, powiatu dobromilskiego, wnieśli bezpo-średnio rekurs do Wysokiego Wydziału kra-jowego dnia 23. lutego 1906 przeciw nie-legalnie zasystowanym przez Wydział po-wiatowy w Dobromilu 1000 mówię tysiąc koron — uzasadniając swoją odmowę ja-koby tych 1000 koron było majątkiem za-kładowym, a nie ich prywatnym majątkiem. Mylua jednak interpelacya Wydziału po-wiatowego nie ostoi się, gdy podamy ge-nezę tych 1000 koron. W roku 1901 miało się rozdać z lasu gminnego w Łopusznicy na podstawie uchwały Rady gminnej a za-twierdzonej przez Wydział powiatowy mię-dzy poszczególnych członków gminy od 1—2 jodeł. Ponieważ w tym czasie rozpo-częto budowę cerkwi w Łopusznicy, a na jej dokończenie nie wystarczało pieniędzy — przeto Rada gminna, porozumiawszy się z wszystkimi uprawnionymi członkami, u-chwaliła nie wydawać drzewa na sztuki, lecz sprzedać przypadający cały drzewostan w drodze licytacyi a pieniędzmi z sprze-danego drzewa dopomódz dokończyć cer-kiew. O tej licytacyi rozstrzygał swojego czasu Wysoki Wydział krajowy.

Należałoby jeszcze wyjaśnić, dlaczego członkowie Rady gminnej w Łopusznicy za-

niechali drogi pośredniej i odnieśli się wprost do Wysokiego Wydziału krajowego. Pierwsze bowiem zredagowanie rekursu, wniesione na ręce Wydziału powiatowego w Dobromilu — po poprzednim steroryzowaniu wójta — wrzucono do kosza. Pozostała dlatego członkom Rady gminnej druga droga, chociaż nielegalna — wysłać rekurs bezpośrednio do Wydziału krajowego — co i zrobili dnia 23. lutego 1906 — jak receptis pocztowy potwierdza.

I. Zważywszy, że drzewo, za które gmina 1000 kor. otrzymała, nie było już majątkiem gminnym, lecz własnością uprawnionych członków, którym wolno było niem rozporządzać na jakikolwiek cel, a nie, to na cerkiew;

II. zważywszy, że Rada powiatowa w pierwszej linii ma obowiązek z funduszków powiatowych dopomagać ubogim gminom, a nie zatrzymywać ich własny grosz na tak bogobojno dzieło jak cerkiew;

III. zważywszy, że Wydział powiatowy nie jest skąpym, lecz przeciwnie rok rocznie rozrzucą pieniędzmi publicznymi na nieprodukcyjne cele, a w powyższym wypadku z czystej animozji do ruskiej cerkwi stoi na straży majątku gminnego, — zapytują podpisani:

I. Czy raczy Wysoki Wydział krajowy zbadać samowolę Wydziału powiatowego w Dobromilu nad majątkiem gmin?

II. Czy Wys. Wydział krajowy zechce wydać orzeczenie do Wydziału powiatowego w Dobromilu, ażeby nieprawnie zagrabionych 1000 kor. wydał gminie Łopuszniekiej na wewnętrzne przyozdobienie cerkwi.

Interpelant:

J. Jaworski, w. r.

Bohaczewski, Effinowicz, Huryk, Oleśnicki, Korol, Kuryłowicz, Stojałowski, Szponder, Staruch, Barabasz, Mazikiewich, Mogilnicki, Ostapczuk, Ochrymowicz.

I n t e r p e ł a c y a

p. J. Jaworskiego i tow. do c. k. komisarza rządowego w sprawie rozdziału szkoły w Ładyeczynie pow. tarnopolskiego.

Wieś Ładyczyn w powiecie tarnopolskim tworzy z Konopkówką jeszcze od roku 1848 jedną gminę szkolną. Z początkiem roku szkolnego 1906/7 inspektor otworzył osobną szkołę jednoklasową w Konopkówce, bez żadnych prawnych wymogów, bez żadnej rozprawy konkurencyjnej i bez pytania nawet interesowanych stron. Z naciskiem podnosimy, że Konopkówka nie jest oddalona 4 klm. od Ładyeczyna i nie ma nawet 45 dzieci szkolnych.

W dodatku inspektor zabrał inwentarz szkoły w Ładyeczynie do Konopkówki i z budżetu szkoły ładyeczyńskiej pokrywa wydatki szkolne w Konopkówce. Tak samo zabrał wszystkie dzieci szkolne konopkowieckie ze szkoły ładyeczyńskiej z I, II i III kl. i wszystkie kazał wpisać do szkoły w Konopkówce, a że w Ładyeczynie jest szkoła trzyklasowa, a w Konopkówce jednoklasowa, to dla dzieci wielka strata pod względem naukowym.

Gmina Ładyczyn wniosła przeciw tym nadużyciom inspektora szkolnego protest do c. k. Rady szkol. kraj., lecz do dziś nie ma odpowiedzi; dlatego podpisani zapytują:

1) Jakie motywy spowodowały inspektora szkol. do rozdziału szkoły?

2) Czy c. k. Rada szkol. kraj. przywróci dawny stan rzeczy szkoły w Ładyeczynie, żeby i konopkowieckie dzieci mogły tamże pobierać naukę w szkole trzyklasowej, a nie u siebie jednoklasowej.

We Lwowie, dnia 7. marca 1907.

Interpelant:

J. Jaworski, w. r.

Kuryłowicz, Mogilnicki, Huryk, Glidziuk, Effinowicz, Stojałowski, Mazikiewicz, Barabasz, Staruch Korol, Ostapczuk, Ochrymowicz, Bohaczewski, Oleśnicki.

Interpelacya do c. k. Rządu.

W szkole ludowej w Sławsku powiatu Stryckiego panują stosunki zupełnie niemoralne, których winę ponosi w znacznej części c. k. Rada szkolna okręg. w Stryju, a przede wszystkim c. k. inspektor okręgowy.

Rada szkolna miejscowa miała słuszne przyczyny być niezadowoloną z nauczycielki miejscowej Zofii Clankowej, która nie wyczerpywała planu naukowego, nie trzymała się podziału godzin, nie trzymała nauki dłużej nad 2 i 2½ godz. dziennie, do tego bardzo biła dzieci, a między innymi pobiła raz Annę Stragan do krwi, a drugi raz haczkim żelaznym pobiła tak, że dziecko aż spuchło i długi czas chorowało.

Nauczycielka ta brała sobie dzieci szkolne do swojej posługi bezpłatnej, a nawet kazała im wieczorami przychodzić do siebie i wieczorami posyłała dzieci pomiędzy żydów za swoimi sprawunkami. Wszystko to zostało zeznaniami dzieci w sądzie stwierdzone. Tymczasem c. k. inspektor w drodze dochodzenia tak protokół spisał, że przedstawił wszystko to jako nieprawdę — chociaż sprawy wyżej podane nie tylko akta sądowe, lecz zeznania wielu świadków przed nim stwierdziły.

Prny takim zachowaniu się inspektora nie mogła Rada szkolna miejscowa urzędować i rozwiązała się w marcu 1906 i dopiero w lipcu c. k. Rada szkol. okręg. kazała nową radę wybrać i ta nowa zebrała się dn. 14/7. i ukonstytuowała się wybrawszy ks. Eust. Karczmarzkiego jednogłosem przewodniczącym. Na tem posiedzeniu byli wszyscy członkowie oprócz reprezentanta obszaru dworskiego, który z reguły nie jawi się. Rada szkol. okręg. unieważniła ten wybór i zarządziła drugi. Ukonstytuowanie po raz drugi odbyło się dn. 18/10. 1906 — lecz zaledwie w drugiej połowie lutego 1907, Rada szkol. okręg. zatwierdziła wybór przewodniczącego. Za ten czas „interregnum“ inspektor sam samowolnie bez wiadomości kogokolwiek z Rady szkol. miejscowej ułożył budżet nadzwyczajny w wysokości po-

nad 500 kor., sam ten budżet zatwierdził i nałożył ciężar tak wielki na gminę. W ostatnich miesiącach przeznaczyła Rada szkol. okręg. do Sławska parę nauczycielską Zienkiewiczów pochodzącą z Rosyi, która nie umie po rusku, chociaż szkoła jest z językiem wykładowym ruskim i inaczej nikt w gminie nie umie mówić.

Terażniejszy nauczyciel Zienkiewicz sekuje gminę nakładaniem kar za nieposyłanie dzieci do szkoły, kary te nałożył on w wysokości do 500 kor., a Rada gminna postanowiła wdać się w tę sprawę i przedstawienie zrobić.

Lecz c. k. Rada szkol. okręg. przedstawienie odrzuciła jako nieprawdziwe, chociaż inspektor sam nie przekonał się o prawdzie a tylko zażądał sprawozdania od nauczyciela. Lecz ten nauczyciel sam nawet nie ma pojęcia o położeniu wsi a tylko z ganku szkoły obserwuje wieś. I tak znowu najsluszniejsze żądania już Rady gminnej zostały przez inspektora zignorowane, chociaż idzie tu o dzieci, które mieszkają pod szczytami gór około 5 doklm. od szkoły i w porze zimowej absolutnie nie mogą do szkoły chodzić.

Mimo kilkakrotnych prośb nie chce Rada szkol. okręg. zwrócić sumę wpłaconych kar szkolnych na potrzeby miejscowych biednych uczniów.

Wobec tych faktów zapytują podpisani;

1) Czy c. k. Rządowi wiadome te niewesołe stosunki szkolne w Sławsku?

2) Czy zamysła c. k. Rząd spowodować kompetentne władze szkolne, ażeby wejrzały w te stosunki i usunęły nadużycia i niepotrzebne sekatury?

Interpelant:
Oleśnicki, w. r.

Bohaczewski, Kuryłowicz, Korol, Staruch, Huryk, Barabasz, J. Jaworski, Mogilnicki, Ostapezuk, Effinowicz, Ohrymowicz, Pastor, Kramarczyk, Potoczek, Stojalowski.

Interpelacya do c. k. Rządu.

Wedle rozporządzenia Ministerstwa wojny mają się odbyć w galijskich korpusach ćwiczenia wojskowe rezerwy w miesiącu maju i czerweu 1907 r., a w szczególności:

I. W pierwszym korpusie.

a) W artyleryi polnej ćwiczenia rezerwistów i zapasowych rezerwistów w czasie od 1—13., 14—26. maja. ćwiczenia rezerwistów w czasie od 1—20. maja i od 22. maja do 10. czerwea.

b) W artyleryi wałowej w czasie od 6—18. maja;

c) W oddziale pionierów przy 9 batalionie pionierów, ćwiczenia rezerwistów od 14—26. maja i od 27. maja do 8. czerwea, a zapasowych rezerwistów od 1—30. maja od 14. maja do 3. czerwea;

d) W oddziałach sanitarnych przy 15. oddziale od 2—14. maja i od 22. maja do 3. czerwea;

II. W dziesiątym korpusie:

a) W piechocie i strzelcach ćwiczenia rezerwistów od 27. maja do 8. czerwea, zapasowych rezerwistów od 13—15. maja;

b) W artyleryi polnej przy 10. pułku artyleryi korpusnej ćwiczenia rezerwistów i rezerwistów zapasowych od 13. maja do 1. czerwea, przy 28, 29 i 30 pułku art. dyw. ćwiczenia rezerwistów i zapasowych rezerwistów od 13—25. maja i od 27. maja do 8. czerwea;

c) Przy oddziale pionierów od 13—25. maja;

d) W oddziałach sanitarnych od 13—25. maja i od 27. maja do 10. czerwea;

III. W jedenastym korpusie:

a) W piechocie i strzelcach ćwiczenia zapasowych rezerwistów w czasie od 13—27. maja;

b) W artyleryi pol. przy 31 p. art. dyw. ćwiczenia rezerwistów i zapasowych rezer-

wistów od 21. maja do 2. czerwea; Przy 33 p. art. dyw. ćwiczenia rezerwistów od 6—18. maja i od 21. maja do 1. czerwea;

c) W oddziałach sanitarnych od 2—14. maja.

Ćwiczenia powyższe wyznaczone na dnie w których w Galicyi mają się odbyć wybory do Rady państwa, a ponieważ wszyscy rezerwiści są w tym wieku, że przysługuje im prawo czynnego wyboru, więc powołanie ich na ten czas do ćwiczeń pozbawia w kraju naszym ogromną liczbę obywateli prawa wykonania tego wyboru.

Wobec tego podpisani zapytują:

1) Czy wie c. k. Rząd o tym fakcie?

2) Czy zamierza c. k. Rząd spowodować c. k. administracyę wojskową do odwołania ćwiczeń na powyższe dnie przeznaczonych względnie do przełożenia ich na inny czas?

Interpelant:

Oleśnicki, w. r.

Bohaczewski, Kuryłowicz, Korol, Staruch, Huryk, Barabasz, J. Jaworski, Mogilnicki, Ostapczuk, Effenowicz, Oebrymowicz, Pastor, Kramarczyk, Potoczek, Stojalowski.

Interpelacya do c. k. Rządu.

Zarząd c. k. lasów kameralnych w powiecie nadwórniańskim zamknął sprzedaż drzewa materyałowego dla wiejskich gmin i gminy te, a w szczególności mieszkańcy gmin Osławy czarne i Osławy białe i Zarzecze nie mają możności kupić sobie drzewa na konieczne potrzeby budowlane.

Prośby gmin wnoszone do c. k. Dyrekcyi dóbr państwowych we Lwowie pozostały bez skutku.

Wobec tego zapytują podpisani:

1) Czy znane są c. k. Rządowi te fakta?

2) Czy gotów jest c. k. Rząd wydać jak najspieszniej zarządzenia, aby te gminy w lasach kameralnych mogły kupować drzewo materyałowe na swoje potrzeby?

Interpelant:
Oleśnicki, w. r.

Kramarczyk, Mogilnicki, J. Jaworski, Bohaczewski, Korol, Barabasz, Ostapeczuk, Huryk, Staruch, Kuryłowicz, Effinowicz, Ochrymowicz, Potoczek, Pastor, Stojałowski.

Interpelacya do c. k. Rządu.

W roku 1902 zasuspendowało c. k. Starostwo w Żydaczowie prezesa kahału żydowskiego w Żurawnie Leona Lemperta. Przeciw temu zarządzeniu wniosła część gminy żydowskiej w Żurawnie rekurs do c. k. Namiestnictwa, który od roku 1902 dotychczas przez 5 lat jest niezalutowany a to pomimo dziesięciu prośb interesowanych o przyspieszenie.

Wobec tego podpisani zapytują:

1) Czy wie o tem c. k. Rząd?

2) Czy gotów jest c. k. Rząd zarządzić, ażeby rekurs powyższy był już raz zalutowany a na przyszłość ażeby tak długie zwłoki w zalutowaniu spraw nie trafiały się?

Interpelant:
Oleśnicki, w. r.

Korol, Bohaczewski, Staruch, Huryk, Barabasz, Kuryłowicz, J. Jaworski, Mogilnicki, Ostapeczuk, Potoczek, Effinowicz, Ochrymowicz, Pastor, Kramarczyk.

Sekretarz p. Urbański czyta:

W n i o s e k.

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by zbadał rentowność i użyteczność budowy kolei łączącej Brody na Żałoście z Tarnopolem i zbadał sprawę na następnem zebraniu sejmowem.

Wnioskodawca:
Vivien, w. r.

Baworowski, Korytowski, Piniński, Garapich, Jan Urbański, Gołuchowski, Schnell, Sala, Paygert, T. Cieński, Kolischer, Skalkowski, Cielecki, Torosiewicz.

W n i o s e k.

Wzywa się Wysoki Wydział krajowy, aby na następnej sesji wniósł projekt zmiany statutu krajowego, tudzież reformy wyborczej sejmowej na następujących podstawach:

1. Zatrzymanie dotychczasowych kuryi, natomiast ustanowienie dla kuryi miejskiej i wiejskiej jednakowych warunków prawa wyborczego czynnego, obejmujących: a) obywatelstwo austriackie, b) płeć męską, wiek lat 24, roczne zamieszkanie i brak powodów prawnych, wykluczających od wykonania prawa głosowania.

2. Zaprowadzenie w kuryi miejskiej i wiejskiej głosowania równego, tajnego i bezpośredniego.

3. Pomnożenie liczby mandatów miejskich do 36 -- wiejskich do 82, tj. tu i tam o ośm mandatów.

4. Zniesienie w kuryi większej własności warunku tabularności.

We Lwowie, dnia 11. marca 1907.

Wnioskodawca:
X. Leon Pastor, w. r.

Skołyszewski, Wilczkiewicz, Wesoliński, Stojałowski, Szajer, Bojko, Krempa, Potoczek, Stapiński, F. Włodek, Kramarczyk, Szwed, Zardecki, Ostapeczuk.

I n t e r p e l a c y a

posła Jakóba Bojki do c. k. Rządu w sprawie wyborów, przeprowadzonych do Rady szkolnej miejscowej w Dąbiu.

W gminie Dąbiu, pow. Mielec, przeprowadzono dnia 30. sierpnia 1905 wybór do Rady szkolnej miejscowej.

Ponieważ ludzie wchodzący w skład tej Rady mają na oku przedewszystkiem własny zysk, przeto wniesiono przeciw temu wyborowi protest. Do dnia jednak dzisiejszego sprawa ta nie jest zalutowana.

To przedstawivszy, zapytują podpisa- ni e. k. Rząd, czy zechce tę sprawę roz- patrzyć i polecić odnośnym władzom, by jak najrychlej tę sprawę załatwiono.

Lwów, dnia 12. marca 1907.

Interpelujący:
J. Bojko, w. r.

Krempa, Stapiński, F. Włodek, Potoczek, Oleśnicki, Bohaczewski, Barabasz, Szwed, Kuryłowicz, Szponder, Huryk, Effinowicz, Jan Jaworski, Staruch, Kramarczyk.

Interpelacya do Wysokiego e. k. Rządu.

W roku 1906 z końcem czerwca i przez lipiec powódzie zniszczyły w okolicach po- łożonych nad rzekami: Dunajca, Popradu, Kamienicy, Smolnika, Ososiny i Bere- zianki prawie wszystkie plony przez wy- lew wody. Zostały przymulone i zniszczone grunta i plony.

Długotrwałe deszcze nie pozwoliły zbo- porośniętego i nadpsutych sian i konieczów zebrać.

O tej klęsce elementarnej na rolników wiedział Wysoki Rząd z nadesłanych wyka- zów przez powiaty obiecał przyjść pomocą rolnikom. Tymczasem rząd przyszedł wpra- wdzie z pomocą dla powiatów na klęski ele- mentarne i udzielił po kilka tysięcy koron na roboty dróg publicznych. Była to pomoc ze strony Rządu dla robotników a nie dla poszkodowanych rolników, bo robotnicy mie- li pracę i zarobek a rolnicy jeszcze ucier- pieli przy zbiorze zepsutych plonów, gdyż robotnicy poodchodzili do robót publicznych i rolnicy nie mieli żadnej pomocy przy gos- podarstwach rolnych.

Woda pozabierała grunta wraz z plo- nami, a na pozostałych gruntach pozosta- wiła kamienie i piasek. Rolnicy nadbrzeżni powyż wymienionych rzek oczekują pomocy ze strony e. k. Rządu, jedni nie mają pa- szy dla bydła, a drudzy nie mają zboża i ziemniaków na rozsiewy wiosenne i nie mają pieniędzy na zakupno tych potrzeb.

Podpisani zapytują Wysoki e. k. Rząd:

1) Czy nie byłby skłonnym jak naj- rychlej przyjść z pomocą przynajmniej tym rolnikom najbardziej dotkniętym klęskami elementarnymi nadbrzeżnych rzek i czy nie byłby skłonnym zakupić zboża i ziemni- ków i rozdać rolnikom na zasiewy wio- senne.

2) Czy Wysoki Rząd nie byłby skłon- nym wstrzymać roboty publiczne przy re- gulacyi rzek i dróg na czas żniw i nie za- bierać robotników od pracy i pomocy w gospodarstwach rolnych.

Lwów, dnia 12. marca 1907.

Interpelant:
St. Potoczek, w. r.

Kramarczyk, Szwed, Wilczkiewicz. Pastor F. Włodek, Oleśnicki, Stojałowski, Bara- basz, Staruch, Korol, Mogilnicki, Ochry- mowicz, Jaworski, Bohaczewski, Mazikie- wicz, Effinowicz, Wesoliński, Żardecki, Kuryłowicz, Huryk, Cielecki, Bojko, Krem- pa, Szponder, Skolyszewski.

I n t e r p e l a c y a

do e. k. Komisarza rządowego w sprawie obwałowania Małej Wisły od Jawiszo- wie do Ujścia Przemszy.

Według zawiadomienia e. k. Namie- stnictwa, przytoczonego na stronie 9 spra- wozdania Wydziału krajowego o meliora- cyach al. 39 LW. 112481/06 roboty około obwałowania Małej Wisły od Jawiszowie do ujścia Przemszy mianowicie na prze- strzeni 18 kilometrów, a od ujścia potoku Dańkówka aż do ujścia Przemszy mogą być rozpoczęte dopiero po wykonaniu prze- kopów na tej przestrzeni, a terminu wy- kończenia tej roboty oznaczono na 4 lata a więc po rok 1910. Wprawdzie istnieje już projek obwałowania tej przestrzeni; jednak wykazuje on poważne braki, bo nie podaje obszaru gruntów należących do te- renu inundacyjnego, nie wykazuje odpo- wiednio obliczanych przepustów dla obje- któw wałowych i niema projektu rowów

dopływowych do tych obiektów, jak również nie zawiera obliczenia niwelety wielkiej wody.

Uzupełnienia te, których się domaga Wydział krajowy w powołanem sprawozdaniu, a o których odezwą swoją z dnia 23. lipca 1906 L. 48071 c. k. Namiestnictwu dał wiadomość — mogą być sądzimy w ciągu krótkiego czasu dokonane. Gdy zaś podpisanym wiadomo, że król. pruski Rząd obwałowanie tej przestrzeni rzeki po swojej stronie forsuje i przeprowadzi w roku bieżącym, wskutek czego najwyższe niebezpieczeństwo mieszkańcom naszego niżej położonego brzegu zagraża — przeto zapytujemy :

1) Czy ek. Rząd nie mógłby spowodować przyspieszenie projektów wspomnianych na tej tak stosunkowo niewielkiej przestrzeni?

2) Czy nie zachodziłaby konieczna potrzeba, by równocześnie z wykonaniem przekopów — także i sypanie wałów następowało?

Do zapytania tego powoduje nas ta okoliczność, że jak już wspomnieliśmy, przez wykonanie przez Rząd król. pruski wałów po drugiej stronie niebezpieczeństwo dla ludności po naszej stronie, która w ostatnich latach tak często i dotkliwie cierpieć zmuszoną i na kilkakrotne ciężkie wylewy narażoną była, jest spotęgowanym.

Interpelant :

Karol Czeecz, w. r.

Bobrzyński, Wł. Jaworski, Milewski, Fedorowicz, Schnell, Tad. Cieński, Staniszewski, Mars, A. Jędrzejowicz, Kozłowski, Sala, Z. Tarnawski, Lubomiski, Struszkiewicz, Leo.

I n t e r p e l a c y a

posła Jerzego Baworowskiego i tow. do JWnego Pana c. k. Komisarza rządowego.

Piekąca sprawa budowy c. k. Sądu powiatowego w Budzanowie (pow. Trembowla) poszła w zapomnienie i nie może się doczekać załatwienia.

Pomieszczenie c. k. Sądu w Budzanowie uraga wszelkim najprymitywniejszym wymogom higieny, nie wspominając już o tem, że bynajmniej nie licuje z powagą urzędu. Przyjąć należy, że c. k. Władze nie mają zapewne wiadomości o tak wielce opłakanym, a niestety rzeczywistym stanie rzeczy — w razie bowiem przeciwnym, wątpićby należało, aby podobny stan dłużej cierpiały.

Wobec tego podpisani zapytują :

1) Czy wiadomo c. k. Rządowi, w jakim budynku urzęduje c. k. Sąd w Budzanowie?

2) Kiedy, c. k. Rząd skłonny będzie zle usunąć i dostarczyć wreszcie odpowiedniego pomieszczenia dla c. k. Sądu powiatowego w Budzanowie?

Interpelant :

Baworowski, w. r.

Piniński, Obertyński, Schnell, Urbański, Paygert, Garapich, Czarkowski-Golejewski, A. Theodorowicz, Vivien, Skalkowski, Krzysztofowicz, Zagórski, Sękowski, Trzeciecki, Kl. Dzieduszycki.

I n t e r p e l a c y a

posła Filipa Włodka i tow. do c. k. Rządu w sprawie zawieszenia uchwały gminnej Rady w Janowicach pow. Biała.

W roku 1905 zrezygnował na posiedzeniu Rady gminnej w Janowicach pow. Biała Antoni Kozak z wójta i radnego a Rada gminna jednogłośnie rezygnację tę przyjęła.

C. k. starosta Biesiadecki z niewiadomych powodów zawiesił uchwałę Rady gminnej rezolucją z 24. maja 1905 i pomimo rekursu i protestów Rady gminnej i rozmaitych zażaleń do Wydziału powiatowego i c. k. Starostwa, Kozak dalej urzęduje. pomimo tego, że popełnił w ostatnich czasach wiele nadurzyć.

To przedstawivszy, zapytują podpisani c. k. Rząd, czy zechce tę sprawę zbadać i wydać odnośnym władzom polecenie, by nadużycie to natychmiast usunęły.

Lwów, dnia 12. marca 1907.

Interpelant:

Filip Włodek, w. r.

Bojko, Bohaczewski, Oleśnicki, Korol, Potoczek, Szwed, Staruch, Szponder, Wilczkiewicz, Huryk, Effinowicz, Kuryłowicz, Jaworski, Stapiński, Kramarczyk.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie odczytanych wniosków umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń, interpelacye zaś odstąpi p. komisarzowi rządowemu, względnie Wydziałowi krajowemu

Marszałek zamyka posiedzenie, naznaczając następne na dzień 13. marca 1907, godzinę 10 przed południem i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 11 minut 25 w nocy.

Marszałek krajowy:

Stanisław Badeni, w. r.

Sekretarze:

Mieczysław Urbański, w. r.
Kazimierz Lubomirski, w. r.